

EGYETÉRTÉS

Műfiziális árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti átfutásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., ÖÖtvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A Désy—Lukács-pör új bonyodalmai.

— Elutasították Désy előterjesztését. —

Elek Pál titokban fog vallani.

— Mit mond az Oberlandesgericht? —

Budapest, május 22.

Annak a kálváriajárásnak, amit a Désy—Lukács-pörben az igazságszolgáltatásnak kell véghezvinni, úgy látszik, sohasem lesz vége. Mindig újabb és újabb erőszakosságok és injuriák történnek épp a bíróságok részéről, melyek ismét és ismét felkavarják ennek a pörnek minden szennyét és piszkosságát. Még el sem felejtettük azt a szégyenletes komédiát, amit a magyar bíróság Elek Pál gyors és rejtélyes elutazása alkalmával eljátszott és máris az osztrák bíróság kezd el egy újabb és a törvényességgel homlokegyenest ellenkező játékot, amivel elüti Désy Zoltánt és védőjét attól, hogy Lukács László koronatanujának kihallgatásánál jelen lehessenek, holott ehhez törvényszerinti joguk kétségen kívül, megvan.

Ugy az osztrák, mint a magyar bíróságoknak ez a ténykedése Elek Pálnak hivatalosan nem igazolt betegségére van alapítva és ez az oka annak, hogy az egész bűnvádi perrendet fel kell forgatni, csak hogy a külföldre menekült koronatanut a nyilvánosság teljes kizárásával lehessen kihallgatni.

Mert, hogy nem az Elek Pál állítólagos betegsége az oka ennek, a nagy bírósági herce-hurczának, hanem az, hogy a koronatanu a nyilvános vallomástétel elől elvonassék, az ma már több mint bizonyos. Az Elek Pál súlyos betegségéhez eddig is sok szó fért. Hivatalosan például sohasem volt beigazolva, hogy Elek Pál olyan súlyos beteg, akit a bírónak a lakásán kell felkeresni, hogy a vallomást tőle kivehesse. Köztudomású volt, hogy Elek Pál a saját lábán ment el Budapestről és ma is a saját lábán jár Badenben. Ágyban csak éjszaka fekszik, amikor történetesen aluszik.

Ezt mindenki tudta, csak a bíróság nem akarta tudni. Sem a magyar, sem az osztrák. Nos hát, hogy könnyítsünk egy kissé a két országbeli bíróság helyzetén, ime ideiktatunk egy badeni táviratot, amely a következőképp szól:

Méltóságos Désy Zoltán urnak

Budapest.

Miután köztudomás szerint Elek Pál súlyos betegség ezimén nem szándékozik megjelenni a főtárgyaláson, baráti kötelességből értesítünk, hogy Elek Pállal e perczben találkoztunk az Erzherzog Rajner Ringen, ahol bot és kíséret nélkül szivarozva sétált. Beniczky Odón, Bottlik István, Hódy Gyula, Urmánczy Nándor.

Nos hát, aki egyedül, bot nélkül és szivarozva tud sétálni az utcán, az nem lehet olyan súlyos beteg, hogy ne tudna elmenni a bíróságra vallomást tenni. Ezért igazán nem érdemes felforgatni mindkét ország büntető perrendjét, mert itt bármilyen nagyképűséggel meghozott bírói indokolás is elveszti minden komolyságát és tekintélyét. Erre pedig, ha Lukács Lászlónak szüksége is van, nincs szüksége a bíróságnak. És legfőként nincs szüksége az Igazságnak, mely minden jogfosztás és injuria dacára, mégis ki fog derülni.

Ezzel átadjuk a szót a bonyodalmas perről érkezett mai hireinknek, melyek a következők:

Baloghy elutasítja Désy-t.

Ismertettük azt a beadványt, amelyet Désy Zoltán képviselőjében dr. Vázsonyi Vilmos adott be a büntetőtörvényszék elnökéhez Désy ebben a beadványban arra kérte az elnököt, hogy amennyiben Elek Pál Badenben való kihallgatása az ő közbenjöttével nem teljesíthető, ezt a tanukihallgatást ne tartsa meg. Ha pedig szükségesnek találja Elek Pál kihallgatását, küldjön magyar bírót Badenbe és hívja meg a kihallgatásra őt is, meg a védőjét is.

Erre a beadványra ma Baloghy György, a törvényszék elnöke, végzést hozott, melyben — mint előre látható volt — Désy Zoltán kérését elutasította. A végzés megokolása többek között a következő:

A végzés megokolása.

A vádlottnak kérelmét teljesíthetőnek nem láttam: Mert vádlott az Elek Pál tanu vallomásával nyújtandó bizonyítéknak felvételétől végérvényesen egyáltalán le nem mondott és nyilatkozatai szerint ennek a tanunak kihallgatásától véglegesen elállottnak nem tekinthető. És mint-hogy ezek szerint Elek Pál tanu kihallgatásának szüksége most is fenforog: nincs oka annak, hogy e tanu törvény szerint elrendelt kihallgatásának fogantatását beállítsam.

Mert az a körülmény, hogy a törvényből folyó szükségből a Bp. 287. paragrafusa értelmében megkeresett badeni es. kir. bíróság az osztrák Bp.-nak a magyar Bp.-al összhangban nem álló rendelkezései következtében vádlottnak a magyar Bp. 125. paragrafuszában el nem vitathatóan biztosított jogainak gyakorlását meg nem engedte; az örökös tartományokban érvényben lévő törvénynek a folyamánya. A vádlott kérvényében hangoztatott bizonyosság kérdése ugyanis csak a kölcsönös jogsegély megadásában áll.

Ezt a kölcsönös jogsegélyt minden állam, a fennálló nemzetközi szerződések vagy ilyennek hiányában a viszonyos gyakorlat alapján, mindig csak a maga területén érvényes törvények szerint és ezeknek alapján adja és adhatja meg. Nincs olyan állam, amely a saját területén a bírói joghatóság gyakorlását idegen állam kiküldötteinek megengedné és nincs a nemzetközi jogban olyan jogszabály, amely megengedné, hogy valamely állam saját területén a maga büntető törvényei helyett — eltekintve a materiális büntetőtörvények ide nem vágó rendelkezéseitől — más állam törvényeinek alkalmazását megengedné.

Ezek szerint tehát magyar bíró, magyar törvénykönyvvel a kezében, külföldi állam területén és viszont külföldi bíró a maga törvénykönyvével a magyar állam területén bírói joghatóságot nem gyakorolhat.

Ezekből az okokból utasítom el vádlottnak ugy a tanukihallgatás beállítását, mint a kir. törvényszék bírái valamelyikének osztrák terü-

letre bírói joghatóság gyakorlása végett való kiküldetése iránt előterjesztett kérelmét.

Miután azonban a badeni bíróság részéről felveendő jegyzőkönyvnek beérkezése vagy be nem érkezése nem zárja ki a vádlottnak azt a jogát, hogy Elek Pál tanunak közvetlen kihallgatása iránt a főtárgyaláson is indítványt tessen, a bíróságnak pedig nem szünteti meg azt a kötelességét, hogy ilyen indítványra bírói határozatot is hozzon: ezeknél fogva ennek a kérdésnek a főtárgyalás során való vitásától vádlott egyáltalán elzárva nincsen.

Igy tehát Elek Pál vallomását tanuk jelenléte nélkül titokban teheti meg, sőt módjában lesz olyan fogalmazásban megtenni ezt a nyilatkozatot, amilyenben neki tetszik. Azt mondhat, ami jól esik és azt hallgathat el, amit akar. Így fest a legszélesebbkörű bizonyítás ebben a pörben.

A bécsi felelőviteli tanács.

Bécsből jelentik: Az Oberlandesgericht felelőviteli tanácsa ma délelőtt tizenegy órakor kezdte el tárgyalni Vittorelli elnöklété alatt dr. Pressburger Richárdnak, mint Désy Zoltán képviselőjének a badeni járásbíróóság ismert döntése ellen beadott felfolyamodását. Feltizenkettő után ért véget a főtörvényszék ülése. Közölték dr. Pressburgerrel, hogy a döntést a badeni járásbíróóságna küldik meg, amely holnap kihirdeti azt.

A döntés szerint az Oberlandesgericht nem tartja magát illetékesnek arra, hogy a felfolyamodás felett határozzon.

Ez azt jelenti, hogy a felelőviteli törvényszék nem avatkozik bele a badeni járásbíróóság dolgában és így a védelem a badeni kihallgatáson nem lehet jelen.

Rejtelmes látogatás.

Jól informált helyről a Lukács—Désy-pör kavarodásairól a következőket közlik: A wieni Oberlandesgericht ma délelőtt azt a határozatot hozta, hogy a badeni járásbíróóság határozata ellen beadott felfolyamodás elbírálására nem illetékes. Nagyon érdekesek azok az előzmények, amelyeknek hatása alatt keletkezett ez a határozat. Dr. Pressburger és dr. Gál Jenő ügyvédek tegnap délelőtt felkeresték a főtörvényszék elnökét, dr. Vitorellit, aki előtt szóval is indokolták a badeni járásbíróóság határozata ellen beadott felfolyamodást. A főtörvényszék elnöke maga is megbotránkozott a járásbíróóságna határozatán és a magyar jogban teljes jártasságot mutatva, kijelentette, hogy a badeni járásbíróóságna határozatát nem tartja olyanoknak, mely a magyar és az osztrák jog szellemének megfelel. Mi alatt a védők Vitorellivel beszélgetést folytattak, jött a szolga és jelentette, hogy a főtörvényszék elnökét a kabinetirodából a titkár ur a telefonhoz kéri. A főtörvényszéki elnök erre a telefonhoz ment s mikor néhány percnyi beszélgetés után visszajött, egészen más hangulatban beszélt a védőlel; behívatta titkárát az oldal-szobából és másnapra előjegyzésbe vette Pápay kabinetirodai titkárát, délelőtt fél 11 órára. Pápay látogatásáról a védők értesülvén, dr. Gál Jenő rögtön Budapestre utazott, hogy a történeteket közölje Vázsonyi Vilmossal. Erre néhány ellenzéki képviselő Bécsbe utazott és személyesen is meggyőződtek arról, hogy Pápay kabinetirodai titkár ma délelőtt feltizenegy órakor látogatást tett Vittorelli főtörvényszéki elnöknel. Az elnök és titkár tanácskozása 11 óráig tartott, ezután rögtön kezdődött a tanács ülése. Tudva-levő, hogy a főtörvényszék azzal kerülte meg a kérdést, hogy magát illetéktelennek mondotta ki. Abba tehát még sem mert belemenni, hogy helyeselje a badeni járásbíró eljárását.

A hangulat Bécsben.

A szociáldemokraták lapja, az „Arbeiter Zeitung” ma hosszú cikkben foglalkozik ezzel az ügyvel. Támadja a magyar kormányt, hogy azt osztrák bíróságot is fel akarja használni a maga céljaira és végül ama reménynek ad kifejezést, hogy az osztrák igazságszolgáltatás tiszta paizsát nem fogják belerántani abba, a piszkos moosárba. Arra vonatkozólag, hogy az ügyet a Reichsrathban is szövétegyék, még nem történt döntés. Állítólag nem a szociáldemokraták, hanem *Jersabek* keresztényszociálista képviselő akar interpellálni ebben az ügyben.

A védelem egyébként teljesen bizonyítani képes, hogy *Elek Pál* nem önként, hanem *Lukács* tanácsára utazott Badenbe, sőt ha *Elek Pál* valaha eskü alatt kihallgatható, ezt nem fogja letagadhatni. Bécsből jelentik egyébként azt is, mint egy fennebb közölt sürgönyvel igazoltuk, hogy *Elek Pál* ma gyalogsétát tett az *Erzherzog Rajner Ringen*. Itt önként felvetődik az a kérdés, vajjon az, aki Bécsben sétálgat, nem tudna-e példának okáért átjönni Pozsonyba, hogy ott, magyar területen, a vádlott kijátszása nélkül tegyen vallomást. Különben *Elek Pál*hoz a főügyészség részéről intézett kérdőpontok a feleletet előre kikészítő modorukban a teljes összjátás bizonyítékai.

Interpelláció a Reichsrathban.

Bécsből jelentik: A socialdemokratische Korrespondenz jelentése szerint a képviselőház holnapi ülésén *Adler* képviselő és társai *Elek Pál* udvari tanácsos tanuként leendő kihallgatása ügyében hosszabb interpellációt intéznek az igazságügyminiszterhez amiatt, hogy a nevezettnek a *Désy-Lukács*-perben a badeni járásbíró előtt leendő kihallgatásához nem bocsátják *Désy* védőjét.

Az interpelláció részletesen ismerteti a sópanama ügyét, majd erőteljesen tiltakozik az ellen, hogy az osztrák bíróságot bevonják a *Lukács*-féle ravaszkodásba, amelynek célja az igazság elhomályosítása. Külön felhívja az igazságügyminiszter figyelmét, hogy máris érvényesültek illetéktelen befolyások a badeni bíróságnál és végül így teszi fel a kérdést:

Ezért kérdést intézünk Exzellenziához, kíván-e arról gondoskodni, hogy a magyar miniszterelnök részéről minden illetéktelen befolyás ki legyen zárva és hogy az osztrák bíróság határozatait semmiféle kioktatás, semmiféle jogi fenyegetés, vagy más eljárás nem irányíthatja, ami a joggal ellenkezik és ami ebben a perben csak a vádlónak az igazság elrejtésére irányuló törekvéseit szolgáltató.

Budapest, május 22.

A Dunántul a kormány ellen. Vasárnap, május 25-én, Győrben nagyszabású ellenzéki népgyűlés lesz a dunántúli vármegyék bevonásával. A népgyűlésre gróf *Apponyi Albert*, gróf *Károlyi Mihály*, *Désy Zoltán* és a szövetségelt ellenzéknek még számos tagja utazik le. Ott lesz valamennyi dunántúli ellenzéki képviselő is, ugyancsak a dunántúli függetlenségi kerületek küldöttségei.

Berchtold nem megy szabadságra. Egyes bécsi lapok megírták, hogy gróf *Berchtold* közös külügyminiszter már legközelebb hosszabb szabadságra megy és hogy a külügyminiszterium vezetését ez idő alatt egyik osztályfőnökre bizza. Illetékes helyről kijelentik, hogy e hírek teljesen alaptalanok. Magától értetődik, hogy a külügyminiszter olyan időben, amikor fontos nemzetközi kérdések vannak függőben, rövid időre sem hagyhatja el hivatalát.

A románok és a kormány tárgyalásai. Két nap óta sűrű tanácskozás folyik *Mihályi Tivadar* román nemzetiségi képviselő, *Lukács László* miniszterelnök és *Balogh Jenő* igazságügyminiszter között. Ezuttal nem az eddigi paktumtárgyalások folytatásáról van szó, hanem az igazgató *Muresán György* kismajtényi görög kath. pap és társai ügyéről. Tudvalevő, hogy a szatmári törvényszék vár-tanácsa a vizsgálati fogságban ülő igazgató pópát százezer korona óvadék ellenében hajlandó szabadlábra helyezni, míg nyolcz társától 5-5 ezer korona gauziót követel. *Mihályi* a kormány tagjainál azt akarja kieszközölni, hogy óvadék nélkül

bocsátassanak szabadon az igazgatók. Az igazságügyminiszter táviratilag fölkerbe az összes aktákat s a tárgyalásoknak már meg is van az az eredménye, hogy az ügyész indítványt terjesztett be a vizsgálóbíróhoz a szabadlábrahelyezés ügyében.

Kovács Gyula köztársasági pártot alakít. Gyomáról jelentik: *Kovács Gyula*, akiről éppen ma jelentettük, hogy nem mond le egyelőre a mandátumáról, napok óta itt tartózkodik és sorra járja a gyomai kerülethez tartozó községeket, köztársasági eszméket hirdet. A választópolgárság nagy lelkesedéssel követi képviselőjét. Május huszonötödikén, vasárnap nagy gyűlés lesz Gyomán, ahol valamennyi község képviselői magát. Minden valószínűség szerint itt alakul meg a kerületi köztársasági párt *Kovács Gyula* vezetése alatt. Dr. *Nagy György*öt, a köztársasági párt elnökét ide várják a megalakulás alkalmából.

A várpalotai panama.

— Nyilatkozik a veszprémi Spitzer. —

Egy titokzatos elszámolás.

— Játék az összeférhetlenségi zsűrivel. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

*Belgradeanu*ék ügyvédje a veszprémi dr. *Spitzer Mór* megígérte a kormánypárti lapoknak, hogy három nap elmúltával Pestre jön és akkor majd el fog számolni a nyilvánosság előtt azzal a három millióval, amit a szenzációs birtokvétel első részlete gyanánt ügyfelei nevében felvett. A három nap eltelt és a veszprémi dr. *Spitzerről* bebizonyult, hogy ő csakugyan egy szótartó ember, mert tényleg Pestre jött. A veszprémi *Spitzernek* három napra és egy pesti utra volt szüksége, hogy elszámolhasson, illetve, hogy megtudhassa, hogy tulajdonképpen hova és hány helyre is helyezte ő el azt a szép summát, amit február 26-án az álampénztártól felvett. Mert — amint ez *Spitzer Mór* elszámolásából kitünik, — valóban nehéz fejtentartani azt a sok helyet, ahova ebből a pénzből jutott.

Spitzer fizetett a Magyar Loszámitoló és Pénzváltó Banknál tartozást és betétet, fizetett a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál *Eschkenázy és Hartenstein* romániai bankárok részére, fizetett ugyanis jelzálogkölesont és betétet; fizetett ezenkívül a Magyar Általános Takarékpénztárnál, a Várpalotai Takarékpénztárnál, a bécsi *Laenderbank*nál stb. stb. Vászárly ezenkívül jelzálogleveleket, kifizetett egy rejtélyes ismeretlennek kétszázötven ezer korona proviziót, kifizette önmagát, kifizetett mindenkit és végül a *Belgradeanu* testvéreknek is juttatott huszonnyolcz ezer korona — utiköltséget. Ugyanis *Belgradeanu*ék az egész összegből mindössze ennyit kaptak kézhez, a többi *Spitzer*-féle betét és letét — közel egy millió — azóta folyton gyümölcsözik.

Igy fest a veszprémi *Spitzer* elszámolása, amiből az ember egyáltalában nem lesz okosabb, mert telve van homálylyal és hátulsó ajtókkal. Az elszámolás öt tétele — közel egy millió korona összegben — annyira rejtélyes, hogy ezekre nézve jó volna, ha a veszprémi *Spitzer* ismételtén Pestre jönne és bővebb felvilágosításokat nyújtana. És legfőként megnevezné ezenkívül azt az illetőt, akinek a kétszázötven ezer korona proviziót kifizette.

A *Spitzer*-féle elszámolása minden befér, még az is, hogy *Belgradeanu*ék nem a vételárból, hanem a saját zsebükből fizették, vagy fizették az egyéb proviziókat és számkat azoknak a közvetítőknek, akiket illetett. Mert *Belgradeanu*éknak van pénzük és egy jó vásár örömeire tölthetik ilyesmii is kitelik. Ezenkívül pedig még három millió úgy is jár nekik.

Spitzer elszámolása tehát egyáltalán nem tisztázta a helyzetet és nem oszlatta el a levegőben szállongó vádakot. Ezek, úgy látszik, ismét csak a megindított perek folyamán fognak tisztázódni, ha ugyan egyáltalában tisztázódnak, mert elvégre a veszprémi *Spitzer* is van olyan díszkrét koronatanu, mint — tegyük fel — *Elek Pál*. . . Talán a kiskérdai *Weisz* is. . .

A várpalotai birtokvétel másik részére: az *Ertsey Péter* összeférhetlenségére vonatkozólag is történtek újabb momentumok.

Azt már megírtuk, hogy *Ertsey* tegnap összeférhetlenségi bejelentést tett maga ellen és ezt a tényt a munkapárt köreiből is megkönnyebülés-sel fogadták. E hírrel kapcsolatban most értesülünk egy beszélgetésről, ami *Ertsey Péter* és egyes munkapárti képviselők közt tegnap este folyt le a munkapárt klubjában.

Ertsey egy csoport képviselő elé lépett és így szólt:

— Én ma megtettem az összeférhetlenségi bejelentést magam ellen.

— Ha tudja lennék az összeférhetlenségi zsűrinek, én feltétlenül az összeférhetlenség megállapítása mellett szavaznék — vetette közbe *Farkas Pál*.

— És én ezt tőled egyáltalán nem venném rossz néven, — mondotta *Ertsey*. Ez elvégre is jogi kérdés, amiről mindenkinek megvan a maga véleménye. Az én véleményem az volt, hogy nem összeférhetlen az ügy, aminek semmi sem jobb bizonyítéka, mint az, hogy a szerződés alá irtam a nevemet, bár figyelmeztettek, hogy ebből nekem kellemetlenségeim lehetnek. Én azonban úgy okoskodtam, hogy én az ügyet tisztának tartom, ha pedig kellemetlenség lesz belőle, álljon ott az én nevem és ne vádoljanak és gyanúsítsanak másokat. Nekem különben az egész ügyben az fájt, hogy *Hazai Samu*t, ezt a köztisztelőt álló, becsületes katonát merik vádolni.

Szóval *Ertsey* már akkor tudta, hogy olyan dolgot cselekszik, amiből úgy neki, mint másoknak kellemetlenségei támadhatnak. És csak azért irta a szerződés alá a nevét, hogy megmenthessen másokat a meggyanúsítástól. Istenem, mekkora önfeláldozás! . . .

Ertsey Péter összeférhetlenségi bejelentéséből kifolyólag a munkapárt köreit élénken foglalkoztatja a nyolczvan tagú összeférhetlenségi zsűri összeállítása. Erre nézve ugyanis a május hó 5-én összehívott ülészek elején *Tisza István* nem intézkedett és a zsűri névsírát nem terjesztette a Ház elé.

Az *Ertsey Péter* összeférhetlenségi ügye most időszerűvé tette a 80-as névjegyzék összeállítását. Ebben a névsorban eddig képviselő volt az ellenzék minden árnyalata s ha gróf *Tisza István* daczára annak, hogy az ellenzék nem kíván az ő elnöklése alatt semmi bizottságban részt venni, mégis úgy állítja össze a névjegyzéket, hogy abban ellenzékiek is lesznek, a zsűri kisorsolásánál érdekes fejlemények lesznek.

Az összeférhetlenségi zsűri tagjait ugyanis az elnök által összeállított névjegyzékben foglalt képviselők közül sorsolják ki, amely sorsolásnál minden képviselő tartozik a képviselőház ülésén megjelenni, vagy elmaradását igazolni. Ha már most az ellenzékiek nem jelennek meg a sorsolásnál, vagy elmaradásukat nem igazolják, egynegyed évre képviselői tiszteletdíjukat (1600 K) elveszítik.

Az ellenzéki képviselők körében már foglalkoztak ezzel a kérdéssel és a vélemények a zsűriben való részvétel tekintetében megoszolnak. Vannak, akik azt tartják, hogy az ellenzéki képviselőknek mindaddig, amíg *Tisza* a képviselőház elnöke, nem szabad résztvenni semmiféle funkcióban és nem kell törődni az 1600 korona elvesztésével sem; viszont vannak olyanok is, akik a zsűriben való részvételt szükségesnek tartják, kifejezetten azzal az indoklással, hogy az összeférhetlenségi zsűri a képviselőháznak egy bírói testülete, ténylegesen azonban abból az indokból, hogy no csupán munkapárti képviselők közül álljon a zsűri.

A kérdés érdemleges eldöntéséről azonban kétségkívül az intézőbizottság fog határozni és pedig majd akkor, ha *Tisza* az összeférhetlenségi zsűri névsorát előterjesztette.

Illetékes helyről közlik, hogy báró *Hazai Samu* honvédelmi miniszter az *Alkotmány* és a *Pesti Napló* című lapokban megjelent cikkekben úgy, az ő, valamint a honvédelmi miniszterium sérel-

mére elővetett rágalmasz miatt a budapesti királyi ügyészségnek a büntetőtörvénykönyv 260-ik és a bünvádi pörrendtartás 91-ik paragrafusában körülírt felhatalmazást az eljárásnak a sajtójogiilag felelős személyek ellen való megindítására megadta.

A béketárgyalások.

— Az előzetes megállapodások. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

Az előzetes békemegállapodások aláírása legalább is a jövő hétig fog elhuzódni, mivel hogy a balkán-szövetségek az albán kérdésben és a görög szigetek dolgában a nagyhatalmak kívánságait nem akarják respektálni. Abban reménykednek, hogy a hatalmak engedni fognak a követelésükből. Ezt a reményt aligha nem csalódás fogja kísérni.

Mai távirataink a következők:

A béketárgyalások.

London, május 22. A Reuter-ügynökség regisztrálja a béketárgyalások kitűnő előhaladását s rámutat arra, hogy a szövetséges balkáni államok és Törökország delegátusai több konferenciát tartottak. A szövetségesek békemisszióinak együttes tanácskozása abban állapodott meg, hogy külön értekezletet fogja megvitatni a legújabb események által teremtett helyzetet. Mások fontos körülményt látnak abban, hogy Szerbia értesített, hogy a speciális szerb kérdésre vonatkozó javaslatait a hatalmak diskusszióra engedik. Valószínű, hogy a legközelebbi napokban a hadviselő felek delegátusai között hivatalos jellegű összejövetel lesz.

London, május 22. A Reuter-ügynökség értesítése szerint a nagyhatalmak a következőkben válaszoltak a szövetséges balkáni államok azon közlésére, amely a békeszerződés tervezetének megváltoztatására vonatkozik. A nagyhatalmak úgy vélik, hogy a békeszerződés módosításának tárgyalása késedelmet okozna és remélik, hogy Törökország és a balkáni szövetségesek meg fogják egyezni egymással a békekötés ügyében.

London, május 22. A párisi nemzetközi pénzügyi bizottság ügyében azt mondják, hogy a szövetségesek delegátusai azon kérdésekre nézve, amelyek a szövetségeket közvetlenül érintik, ugyanolyan jogokat fognak élvezni, mint a nagyhatalmak delegátusai, ellenben olyan kérdésekre nézve, amelyek kizárólag a portát és a hatalmakat érdeklik, mint például az ottomán államadóság ügye, csakis a tanácskozáson vehetnek részt.

Az északalbániai zavarok.

Bécs, május 22. A „Reichspost“ jelenti Skutariból: Ugy látszik, hogy megismétlődnek az 1878. és az 1879. évek eseményei. Eppen úgy, mint akkor lemondtak a Hoti- és Gruda-törzsek területéről Montenegró javára és a bekebelezést megakadályozta az északalbániai malisszorok fegyveres ellenállása, éppen úgy a hegyi lakók most is fegyverkeznek e területeknek már elhatározott bekebelezése ellen. A kasztráti területnek mind az öt törzse elhatározta a háborút Montenegró ellen, a montenegrói határ eltolása miatt.

A görög—bolgár konfliktus.

Szófia, május 22. A bolgár távirati iroda külföldi lapoknak ama jelentéseit, melyek szerint a pravistai görög—bolgár incidenseknél a bolgároknak rendkívül nagy veszteségeik lettek volna, sőt egy erős bolgár csapat fogságra is jutott volna, valamint azt a jelentést, hogy a görögök több környező községet elfoglaltak, teljesen valótlannak jelenti ki. A bolgárok vesztesége valamennyi összeütöközésben összesen száz halott, illetve sebesült volt. A görögök vesztesége ugyan pontosan nem ismeretes, annyit azonban tudni, hogy két tiszt meghalt és hogy Eleutheriában két száz sebesültet szállítottak hajóra.

Szerb katonák garázdálkodása.

Bécs, május 22. A „Neue Freie Presse“ szaloniki-i távirata szerint Monasztirból jelentik, hogy szerb katonák rabló szándékkal be-

hatoltak Sztaboldzsiev bolgár kereskedő házába. A kereskedő feleségét és gyermekét megölték. A holttesteken nagyon sok szuronydűfés nyoma van. A hatóságoknak még nem sikerült a tetteseket kézrekeríteni. Az eset a lakosság körében nagy izgatottságot keltett.

Török vélemény a békéről.

Konstantinápoly, május 22. Itteni körökben nem hiszik, hogy az előzetes békét még ezen a héten alá fogják írni. Görögország és Szerbia garanciáikat követelnek a szigetek és Albánia déli határai kérdésében. Bulgária visszavonta seregének nagy részét Csataldzsa alól és az ottani seregét százezer emberről tizenötezerre szállította le. Ellenben Görögország az albán kérdésben nem hajlandó Olaszország követelése előtt meghajolni. Komolyan tartanak attól, hogy Albánia déli részén új Skutari-kérdés alakul ki. Görögország nem hajlandó kiüríteni azokat a helyeket, amelyek a korfui csatorna ellenőrzésére alkalmasak és csakis Olaszország fegyveres beavatkozása elől fog meghátrálni.

Nász a berlini udvarban.

— Az orosz császár Berlinben. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

Még csak négyvennyolc óra választja el a nász izgalmaiban osztozó közönséget a császár leányának esküvőjétől s addig a figyelem az egymásután érkező fejedelmi vendégek felé fordul, kiknek elseje az angol király — mint jelentettük — tegnap érkezett meg.

György angol király tegnap a Havel-tavakhoz rándult ki, ahol a jelen volt nagyszámu közönség nagy ovációban részesítette. A közönség egészen közel tódult a királyhoz és az emberek kezükkel nyújtották feléje és a király melegen ránta meg azokat. Hannover városból és tartományból tegnap igen sok welf arisztokrata és polgárember utazott Berlinbe, hogy jelen legyenek a cumberlandi hercegi pár mai bevonulásánál.

A cumberlandi hercegi pár ma délelőtt 10 órakor érkezett meg Berlinbe és az anhalti pályaudvaron a császári pár, a trónörökös pár, a jegyespár és császári ház valamennyi hercege fogadta. A lakosság sorfala közt vonult be a menet a császári palotába. A megérkezés után Vilmos császár visszahajtatott a pályaudvarra a császár fogadására, aki féltenekét órakor érkezett meg.

Miklós cárt a pályaudvaron Vilmos császár és a császári ház hercegei fogadták. György angol király is megjelent a pályaudvaron. Vilmos császár pétervári gárdaczerednek egyenruháját viselte. A két császár rendkívül szívélyesen üdvözölte egymást. Az ünnepiesen feldiszipelt utcákon a kastélyba köcsiző uralkodókat a lakosság viharos ovációkban részesítette. A kastélyban a császárné és a hercegnők üdvözölték a vendéget.

A lakodalmi ünnepségekre ideérkeztek továbbá a cumberlandi hercegi pár Olga hercegnővel, Henrik bajor herceg, Augusta Viktória hohenzollerni hercegnő, Waldemar dán herceg.

Viktória Luiza hercegnőnek tegnap több gyönyörű nászajándékot nyújtottak át. Az angol királyi pár közvetlenül a királyi kastélyba való érkezése után adta át a menyasszonynak ajándékait. Ferenc József király Szögyény-Marich gróf nagykövet útján gyönyörű diadémot küldött. Frigyes Ágost szász király ajándéka egy 1813-ból való, számos alakkal díszített, roccoco-stilű nagy asztaldisz. Hannover városa gyönyörű gyöngy-nyakláncot ajándékozott. A 2. számú testőrhuszárezred tisztikara a hercegnőnek, aki az ezred tulajdonosa, óriási ezüsttálazát ajándékozott, amelyet a menyasszony, a vőlegény és az ezred cimerei díszítenek. Igen értékes ajándékot adtak a hannoveri kolostorok: egy ötszárnyu spanyolfal, amelynek egyes szárnyain olasz brokát himzésben az ajándékozó kolostorok képei láthatók.

Berlinből jelentik: Délután egy órakor a kastélyban dejeuner volt, melyen a császári páron kívül az itt időző fejedelmi személyiségek mind részt

vettek. Az angol királyi pár délután végignézte a grunewaldi lövésznyt. A város pompásan díszített utcáin nagy embertömeg nyüzsgött, mely a nyitott automobilon elbörgő uralkodókat szívélyes ovációkban részesítette.

A királyi kastélyban este díszbéd volt, amelyen a császári pár, az angol királyi pár, Miklós császár, a Cumberland-család hercegei és hercegnői, a jegyespár, az ideérkezett fejedelmi személyek, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár, a diplomáciai kar tagjai hölgyekkel, a birodalmi gyűlés és a porosz parlament elnökei és állami és udvari főméltóságok vettek részt.

Holnap délelőtt egy órakor reggeli az angol, illetőleg orosz nagykövetségen és hat órakor családi ebéd a királyi palotában. Nyolcz órakor ünnepes előadás a királyi Operaházban. A szombat délelőttöt saját belátásuk szerint katonai szemlékkel töltik el a felséges vendégek. Délután félét órakor lesz a házasságkötés az anyakönyvvezető előtt a kastély Választófejedeleme-szobájában. Öt órakor: Esküvő a kastély kápolnájában. Az esketést Dryander udvari lelkész fogja végezni. Hat órakor díszbéd lesz és hét órakor a fiatal pár elutazik, kilencz órakor pedig a császár utazik vissza.

KÜLFÖLD.

Lázongó francia katonák. Párisból jelentik:

Több lap közli egy felhívás szövegét, melyet mult pénteken osztottak ki a touli helyőrség katonái között. A röpirat felszólítja a katonákat, hogy a kamara által elhatározott hároméves szolgálat ellen lázadjanak fel és erőszakhoz, törvényellenességekhez is folyamodjanak. Minden ezredben, különösen keleten — mondja a röpirat — egyidejűleg szüntelen tüntetések lesznek. A röpirat így végződik: „Le a katonai javaslattal! Le a hároméves szolgálati idővel!”

Letarfoztatás hiffértés miatt. Pétervárról jelentik: A birodalmi дума tegnapi ülésén Solotarew, a belügyminiszter segédje válaszolt a Milasevszky lelkész és Salovic nagybirtokos letarfoztatására vonatkozó interpellációkra. Kifejtette, hogy a minszki kormányzó rendelete, mely a letarfoztatás alapjául szolgál, teljesen indokolt volt, mert Milasevszky az orthodoxok körében erős propagandát üzött a katholicizmus érdekében és Salovic is áttérésre bírt sokakat. A legutóbbi nyolcz esztendőben a minszki kormányzóságban tizenhat-ezren tértek át az orthodox vallásról a katholicusra. Rámutat továbbá a minszki kormányzóságban folytonosan üzött lengyelesítésre, mely prédikációkban, katholicus körmenetek gyakori rendezésében és titkos politikai összejövetelek tartásában nyilvánul. A nyilatkozatról való vitát a jövő ülésre halasztották.

TÁVIRATOK.

Olasz vereség Tripoliszban.

Róma, május 22. A Stefani-ügynökség bengházi jelentése szerint az e hó 16-án Derna közelében lefolyt harcokban csapataink három hadoszlopban nyomultak elő. A legerősebb volt a középső, mely Sidi Garba irányában nyomult előre. A jobbszárny Kasr Braksada, a balszárny Sidi Asir irányában vonult. A középső hadoszlop este 7 órakor elkezdett harcolni után elérkezett Sidi Garkába. 9 óra tájban erőlyes tűzérzési harc után megszállották az ellenség futóárkait. Ezután pihenőt rendeltek el, amelyet az ellenség arra használt fel, hogy tűzérzését előretolja és heves tüzelést kezdett. Csapataink a nehéz talajviszonyok miatt csak nehezen állhattak rendbe. Közben az ellenség száma egyre növekedett és különösen a balszárnyat szorította hevesen. Ennélfogva ott szenvedtük legnagyobb veszteségeinket. Különösen sok tiszt esett el. Magdalena ezredes két ízben is megsebesült. Mambretti tábornok tartalékesapatokat küldött a balszárnyra és ily módon sikerült az ellenséget előnyomulásában feltartóztatni. Minthogy azonban a tűzérzési anyag is nagy hárokat szenvedett, a többek között négy üteg teljesen harc képtelenné vált. — Mambretti kénytelen volt a visszavonulást elrendelni. A visszavonulás alatt tulnyomó nagyszámu ellenséget több másik csapat foglalkoztatta. Mambretti tábornok rendeletére csapataink visszavonultak Derna-ba. A visszavonulás teljes rendben és zavartalanul folyt le. A jobbszárny erős harcok után 10 óra tájában lépett érintkezésbe a középső hadoszloppal. Az ellenség veszteségét ötszáznál több emberre becsülik.

„Barátságos“ mérkőzés a Hungária-uton.

— Verekedés a pocsolóban. —

Goalok helyett pofonok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

Ma délután szokatlan szenzációk színhelye volt a Hungária-uti football-pálya. A mintegy tízenkét ezer főnyi közönség válogatott élvezetekben részeseült. Kapott footballmérkőzést, ökölvívást, uszóversenyt és mindezt egy időben, külön belépti-díj nélkül.

Az történet nevezetesen, hogy a MAC.—BAK. kupa-elődöntő mérkőzés után az MTK. és FTC. csapatai a nagy eső miatt használhatatlanná vált pályán a kupa-elődöntő helyett Langfelder bírósága mellett barátságos mérkőzéshez állottak fel.

Az MTK. lazálva játszott, nem akarta magát a hasznavehetetlen pályán megerőltetni, amit az FTC. sietett kihasználni és teljes erővel nekifeküdt a játéknak, hogy egy pár goalt magának biztosíthasson. A 18-ik perczben Patak, a 23-ik perczben Weisz rug egy-egy potya-goal, míg a 23-ik perczben Lane az FTC. kapujába helyezi a labdát.

Ezután következett a délután műsoron kívüli száma. A bírő a 30-ik perczben szabadrugást ítél a FTC. javára Bródy, hogy százazról rugassa el a labdát, amely épp egy töcsa közepén állott, elrugta kissé a helyéről. Lane ekkor abban a hiszemben, hogy a játék megkezdődött, a labda felé ugrik és elrugja azt. Ez Bródyt módfelett felbőszítette és ütőre emelt karral rohant a meglepett Lane felé aki ügyesen kivédte Bródy támadását és két hatalmas boxot nyomott ennek arcába. A verekedők közé ekkor Weinbeer vetette magát és rövidesen majd mind a két csapat együtt volt egy kis barátságos box-mérkőzésre, azonban az átázott talajon megcsuszta és az egész emberhalom ezakrumpak belepöndörült a pocsolóba. Amilyen felháborító volt a látvány, annyira mulatságos is: amint a sárban eviczkéltek az összegubanczolódt sportfiúk.

A közönség rohamra sietett a pálya felé. Langfelder bírő kiállította hamarosan a két verekedőt, azonban Bródy még menet közben hirtelen Lanehoz ugrott és kétszer hasbarugta. Erre újra kitört a háborúság és most már az egész pályán verekedtek játékosok, nézők egyaránt. Keresztessy rendőrfelügyelő erre barátságos attakot intézett a pályára és a rendőrök ezuttal egészen kivételesen egyedül biztosították a délután barátságos jellegét, mert semmi különösebb incidenst nem provokáltak és úgy fél 8-ra meg is tisztították a pályát. 10 embert igazoltattak, 6-ot előállítottak és Izvolszky nevű kádáregőd ellen pedig hatóság elleni erőszak címén indították meg az eljárását.

A mai „barátságos“ mérkőzésnek ez az eredménye. Ez az eredménye annak a klikk-politikának, melyért a Labdarugó Szövetséget nem érheti elég gáncs, ez az eredménye annak az üzérkedésnek, melyet az egyesületek véghez visznek a közönség kiuzsorázására, ez a szégyenletes, erköletelen, komisz botrány, — melynek gyászos szereplői a két elite-egyesület — az egész football-sportnak szomorú veresége.

Mint említettük már, a „barátságos“ előtt a MAC.—BAK mérkőzés folyt le, melyet azonban újra le kell játszaniok, mert a záporosó miatt félbe kellett szakítani. A mérkőzésen a BAK volt félnyben. Az eredmény eldöntetlen maradt 1:1 arányban.

NAPIREND: Naptár, Péntek, május 23.

Róm. kath.: Dezső pk. vt. — Protestáns: Dezső. — Görög-orosz (május 10): Zelot, Simon. — Zsidó: Ijar 16. — A nap két reggel 4 óra 15 perczkor, nyugszik este 7 óra 38 perczkor. — A hold két este 11 óra 31 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 4 perczkor. — **Muzeumok:** A Nemzeti Muzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8) nyitva 9—4-ig. Gyermektanulmányi Muzeum nyitva 9—12-ig és 6-tól 8-ig. — Mezőgazdasági Muzeum nyitva 10—1-ig. — Néprajzi Muzeum nyitva 3—6-ig. — M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi, hírszolgálati és közszállítási osztálya nyitva 3—6-ig, nyilvános szakkönyvtára 9—2-ig és 6—8-ig. — **Képtárak:** A Magyar Képzőművészek Egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—4-ig, belépti-díj 1 korona.

UJDONSÁGOK.

— **Béleg a japán császár.** Tokióból jelentik: A császár megbetegedett. Állapota egyelőre nem veszedelmes. A japán császár nyolcz kezelő-orvosa megállapította, hogy az uralkodónak tudóbaja van.

— **Vezérkari tisztok utja.** Eperjesről jelentik: A tanulmányutas vezérkari tisztok ma Eperjesre érkeztek. Részben automóbilon, részben lóháton mintegy harmincz vezérkari tiszt érkezett oda, köztük több tábornok és törzstiszt. Tegnapig Bártfán tartózkodtak, a legközelebbi napokban pedig Eperjes vidékén fognak terepfelvételeket csinálni. Innen Fries és Branyiszko felé fognak vonulni.

— **Krecsányi Kálmán beteg.** Krecsányi Kálmán királyi tanácsos, a budapesti rendőrség kiváló főkapitány-helyettese, mint részvétellel értesülünk, súlyos betegen fekszik a Rózsadombon levő lakásán. A főkapitány-helyettesnek vakbélgyulladás támadt. A kezelőorvosok azonban remélik, hogy operáció nem válik szükségessé és a roham műtét nélkül is elmúlik. Krecsányi Kálmán betegsége miatt Markovich Inczét, a másik főkapitány-helyettes, aki ugyancsak betegsége miatt van szabadságon, táviratilag hívták vissza, hogy átvegye a hivatalt.

— **Herczegi utasok balesete.** Székesfehérvárról jelentik: Klotild főhercegnasszony és Erzsébet főhercegnő Szirmay Sarolta grófnő kíséretében tegnap Fiuméből állandó tartózkodásra Alesutra érkeztek. A hercegnők vonatát utközben könnyen végzetessé válható baleset érte. A teljes sebességgel haladó mozdonyhoz esatolt hosszu kocsisor hirtelen elszakadt a mozdonytól. Baleset szerencsére nem történt. A gyorsvonat másfélórai késéssel érkezett Kelenföldre. Itt a főhercegnők átszállottak a Bicske felé menő vonatra.

— **Csernoch bibornoksága.** Amikor dr. Csernoch János esztergomi érsek és hercegprimás lett, a kormány minden kellő lépést megtett Rómában arra, hogy a hercegprimás a bibornoki méltóságot mielőbb megkaphassa. Nagy megütközést keltett azonban a Vatikán válasza, amely kijelentette, hogy a kormány kérését nem teljesítheti. A szentszék elutasító álláspontját azzal indokolta meg, hogy a bibornokoknak Magyarországon részben megállapított száma teljes és így nincsen gazdátlan bibornoki főveg, amelyet a hercegprimás fejére tehetnének. Samassa József egri érsek halála után a római szentszék báró Hornig Károly veszprémi püspököt tünette ki a bibornoki méltósággal. Kivülre biboros még a magyarországi főpapok közül Vaszary Kolos, a volt hercegprimás. Előállott tehát az a furcsa helyzet, hogy püspökök magasabb egyházi méltóságot viselnek, mint a fölöttük álló hercegprimás, akinek várni kell addig, míg a halála utat nyit számára a bibornoki testületbe.

— **Urnapija a fővárosban.** A katolikus egyház és a hivatalos világ a hagyományos ünneppel ülte meg ma Urnapját a fővárosban. Az övönte szokások körmenetek azonban az esős időre való tekintettel ugy a budai várban, mint a kerületi plébániatemplomokban elmaradtak. Az országos jellegű hivatalos ünnep reggel hét órakor kezdődött a budavári koronázó Mátyástemplomban. — Az ünnepi misét dr. Csernoch János hercegprimás képviselőben dr. Kohl Medárd püspök tartotta fényes segédlettel. Mire után dr. Nemes Antal ez. püspök, budavári apátplebános rendezte a körmenetet, amelyet a templomban tartottak meg és a mely a főoltártól kiindulva a Kereszt-kápolnában, a loretói kápolnában, a Szent Imre kápolnában és a Szent László kápolnában tartott stációkat. Mire közben és a körmenet felvonulása alatt a főegyházi zene- és énekkar Vavrincez Mór karnagy vezetésével Vavrincez-zenéművészei mellett több régi egyházi énekeket adott elő. A körmenet után a miséző főpap a főoltárnál hálaadó imát mondott, mire az ünnepség véget ért. — Az urnapi istentisztelet befejezése után dr. Jankovich Béla közoktatásiügyi miniszter a megjelent előkelőségek kíséretében a koronázó templom Gara-kápolnájába ment, hogy megtekintse az ősi székesegyház történeti nevezetességű egyházi műkinésit. — A Belvárosban az idő jobbrafordultával megtartották az ünnepi körmenetet. A főplébánia-templomban egybegyűlt hívők és az iskolás növendékek egyházi zászlók alatt a templomból kivonultak és a fölkeresték az egyetemi templom, a ferenczrendi templom és a szerviták temploma előtt felállított oltárokat. Az ünnepi körmenet tíz óra tájt tért vissza a plébánia-templomba, ahol Te deum fejezte be az istentiszteletet.

— **Essad pasa felesége.** Bécsi jelentés szerint tegnap reggel Konstantinápolyból Bécsbe érkezett Essad pasa felesége. A török származású előkelő asszony nagy kísérettel jött: fivérével, egy török orvossal és Nased pasa török államtanácsossal és sok szolgálóval, valamint több albán előkelőséggel, akik Konstantinápolyban nem érezték magukat biztonságban. Az asszony már félév óta nem látta férjét és híreket is csak közvetve kap felőle. Az a szándéka, hogy a Bécs melletti Vöslauba megy és ott várja be a nyugodtabb időket, míg férjével találkozhathat.

— **A pozsonyi katonák becsülete.** A pozsonyi ghetto tűzveszedelme alkalmából azt a hírt közölték, hogy a tűzoltásban és mentésben résztvevő katonaság fosztogatta a szerencsétlen tűzkárosultak vagyonát. Eme súlyos vád felől gróf Erdődy Tamás vármegyei tűzfelügyelő a következő nyilatkozattal védi meg a pozsonyi katonák becsületét:

— A tűzvész alkalmával a bécsi hivatásos tűzoltóság különítménye 40 emberrel és 4 tiszttel volt jelen, mely különítmény egyrésze 1 órakor éjjel, másik része pedig másnap d. u. 3 órakor hagyta el a vész színhelyét. E visszamaradt különítménnyel voltam én magam is. A tűzvészhez a pozsonyi helyőrségnek körülbelül háromezer embere volt kirendelve, kiknek nagyrésze a polgári hőségben és füstben 15—20 órai szolgálatot teljesített. Lehetséges, hogy volt a 3000 ember között olyan, akik e komoly órákban is megelégedtek magukról; loptak és raboltak. Meglehet az is, hogy akadt közöttük, aki lerészegedett; de aki még nem dolgozott 10—15 órát ilyen füstben és hőségben, nem képes megítélni azt, hogy a végtelenség kimerült embernek még a legesekélyebb szesz ital is megárt. De igaz az is, hogy — mint minden katasztrófánál — *ugy itt is akadt munkakerülő alakok, akik a katonai kordonon keresztül törve a zavartalan halásztak.* Magamnak is a csendőrséggel együtt akadt dolgunk a katasztrófák ilyen hiénáival. *E csöcselék elkövetett dolgait is nagyrésztben a mentésben közreműködő katonákra rótták. De nincsen senki, de senkime feljogosítva arra, hogy katonáinkat, magyar legényeinket ilyen vádakkal illesse. Aki látta őket a düledező romok és hullá szarjátok között halálmegevetéssel dolgozni, nem fogja őket ilyen tetteikkel vádolni. — Őnfeladók munkásságuknak talán legjobb tanujele a helyőrségi kórházban súlyos betegen fekvő katonák, akik életüket és egészségüket kockáztatták mások élete és vagyona megmentéséért. Ők nemcsak azon kötelességüket teljesítették, melyet a szolgálati szabályzat ró rájuk, de legteljesebb mértékben feleltek meg a felebaráti szeretet és hősi bátorság magasabb eszményeinek.* Ha egyesek meg is tévedtek, az legkevésbé sem kisebbíti katonáinknak Pozsony város ezen rémes napján tanúsított hősiességét. Vasvörösvár, 1913. május 20. gróf Erdődy Tamás, vármegyei tűzfelügyelő.

— **A májusi áldozatok emléke.** Vasárnap, május 25-én a Galilei-kör a múlt évi május 23-iki tüntetés áldozatainak emlékére ünnepélyt rendez, melyen Ady Endre, Jászai Oszkár, Pogány József, Csizmadia Sándor és mások vesznek részt. Az ünnepély tiszta jövedelmét a Galilei-kör az áldozatoknak emelendő siremleki javára fordítja.

— **Aknába ütközött tengeri hajó.** Szmirna jelentés szerint a „Snegal“ gőzös a kikötő elhagyásánál az utat jelző boják között aknába ütközött. A hajó erősen megrongálódott. Az utasok és a legénység közül négy ember hiányzik, a többieket megmentették. Néhány ember megsérült.

— **Végzetes revolvertiszttás.** Jelentettük, hogy Szombathelyen néhány héttel ezelőtt egy ismeretlen merénylő — aki azóta sem került kézre — vasbottal kétszer fejbeütötte Brenner Tóbiás polgármestert. A polgármester fia azóta állandóan revolverrel jártak s gyakorolták magukat a czellővésben. Ma reggel Brenner László másodéves joghallgató, a polgármester idősebbik fia, Browning-ját tisztogatta, megelégedve arról, hogy a revolverben van még egy golyó. Tisztogatás közben a fegyver elsült s Brenner Lászlónak hóna alatt testébe furódott a golyó. A szomszéd szobából besiettek a lövés zajára a fiatal ember hozzátartozói, ápolás alá vették, orvosért küldtek és Genti János kórházi főorvos megállapította, hogy ha komplikációk nem állanak be, akkor Brenner László élete megmenthető. A városban hamarosan elterjedt a szerencsétlenség híre, még pedig az első tájékoztatásában, úgy, hogy a polgármester fia öngyilkos lett, később kiderült, hogy ez a verzió téves.

— **Lapunk mai száma** a Roth József és neje Róza, kiházasítási alapítvány pályázati hirdetését közli.

(*) **Opera.** Puccini „Bohémélet“ mai repriseje, az idői saison legérdekesebb és talán leghálásabb feladata volt. A nagy munkához azonban, sajnos, későn fogtak hozzá. Ilyenkor, majdnem kapuzárás előtt, még a legkedveltebb Puccini-reprisenek sincsenek kifele nagy hatása. És amit *Tango* heteken át tanított, annak eredménye elvész a nyár melegében. Ezért mondtam *Tango* első vendédirigálása után, hogy szerződésének csak akkor van értelme, ha egészen a magyar királyi operának szenteli idejét. De hogy csak tavaszkor és ősszel két-két hónapig legyen itt — ezt elfogadhatjuk valami híres tenoristától, de nem karmestertől. Nekünk egész ember kell, aki itt keresi művészi egzisztenciáját és nem olyant akarunk, aki ilyenkor, már munkától és utazástól fáradtan, pihenésre vágyik. Ezek az utóbbi feltevések ugyan nem látszottak meg a mai reprizen, de mégis a dolog természetéből ez következik, ha másként van, az természetellenes. *Tango* kétségkívül igen jeles dirigens. Puccini az ő eleme. A mai est egész, tökéletes orkesztrális élvezetet hozott és bár a zenekar gyakran túlerős és átharsogja az éneket, mégis minden nuance igazolta egy sokat tudó, zseniális ember keze vonását. Az ő érdeme a pompás együttes is, amelynek élén *B. Sándor* Erzei asszony. Mimi je állt. Régióta az volt a véleményünk, hogy ezt a kiváló művésznőket egy-egy estére el kell vonni a speciális koloratur-szerepektől és kísérleteznie kell más, drámaibb téren. A mai szerepen kívül *Faust* Margarétáját, *Erzsébet* és *Sulamit*ot ajánlhatnók, amelyekben igen nagy sikereket érhetne el orgánmánának fénylő magasságával és játékanak egyéni egyszerűségével. Mimit könnyed természetességgel, megható jellekiségekben ábrázolta. *Szenvedő*, poétikus volt véges-végig, aki beletévedt a *Rudolf* karjaiba és amint fokról-fokra fejlődött drámai énekben és kifejezésben, úgy mult el a negyedik felvonás végén tragikái játékban, tökéletesítve és megszemélyesítve a híres *Murger*-alakot. Méltó partnere volt *Lazzaro*, aki szívhöz szóló melleséggel és mély érzéssel, a *bel cano* igaz művészetével énekelte. Ez egy egészen neki való szerep volt, ahol forszírozás nélkül és saját erejének előnyeivel énekelhetett. Lehetetlen kis alakja van, nem művészi sem a fellépése, sem játéka, de az orgánmú a maihoz hasonló lírai szerepben valami csodálatosan bánaos, lágy, bensőségteljes tenor. Sokszor tapsolták ki és különösen az első felvonásbeli áriája után lelkesen ünnepezték. A többi szereplők közül új volt *Szende* a *Colline* szerepében s nagyon tetszett meleg, széles basszusa, *Toronyi* énekelte a háziúr szerepét szintal *tenorban* s nagyon karakterisztikus komikummal. *Szemeré* a *Marcell* szerepében orgánmánának friss erejével hatott. A rendezés és díszletek apró újításokon kívül semmi újat sem hoztak. A *Bohémélet* nálunk a legjobban előadott s legjobban rendezett darabok közé tartozott eddig is. Hogy most részben új szereposztásban és sikerrel adták, ennek konstatálását elmulasztani igazságtalanság volna. c. a.

(*) **Beregi Faustja.** Mert csak így írhatunk a Nemzeti Színház mai estéjéről. Igaz, hogy az előadás reprizenek is heillenék, de a leghelyesebb, ha egy elegáns, galáns gesztussal ezen túl tesszük magunkat. Nem azért, mintha tulságosan irodalmi emokkók lennénk és frázisokba burkolt dioshimuszokat zengenénk, döngicselnénk el mindig, ha az ugynevezett hivatalos irodalomtörténet látogatást tesz az ország első színpadán; nem, ezzel senki se vádolhat minket, de épen Goethe hatalmas, isteni tragédiája az, amelyen semmit se homályosít el az idő. Ebbe a munkába egy gigászi elme egész élet-eredménye van belesajtolva, olyan, mint egy kincsesbánya, mely nőies szeszélylyel, kedvére hányja ki magából sokféle ragyogó kincseit. Ezt a darabot egyszer végignézni nem lehet, ide csak be lehet kukkantani rövid felőrára és aztán, mint aki kemény bortól megrészségszik, elmenekülni. Ezt a tragédiát csak így lehet élvezni és ezért kell lenni egy Nemzeti Színháznak, egy, az állam által pénzzel tömött, a mi pénzünkkel traktált teátrumnak, amely ezt a lehetőséget megadja nekünk. Gondoljuk, hogy így is van, felejtjük el azt a három évet, amíg nem adták ezt a tragédiát, gondoljuk inkább,

hogy mi magunk könnyelműségéből mulasztottuk el az előadásokat... *Beregi* Faustja azonban komoly és súlyos dicsőretet érdemel. Sokan vagyunk, akik nem állunk oda a feltétlen hódolói közé és akiket egy kicsit kínoz is a sok fényű szavalás, de itt meg kell adnunk magunkat. Itt helyénvaló a színész stílusa. Éppen azért, mert a nagy szépség rejtőzik el a rimés sópokban, jól csik, ha valaki a fontosabb szavakat aláhúzza nekünk. *Bereginék* most sok köszönettel tartozunk, el kell ismernünk, hogy ezt a szerepet csak szavainak lenet, hiába minden kísérlet, most az egyszer konzervatívoknak kell lennünk. Komoly volt és meguott az alakja, amikor az öreg *Faust* szabadulni akar az *Ember* megkötöttségétől, zihálva, lihegve rohant az élvezetek és fájdalmak után, mint a megifjodott *Faust*, hogy minden ember minden öröme, minden fájdalma átűbörögjön a keblében. A hangsúlyozásán, alakításán meglátszott, hogy nem a színészi ösztön csinál belőle nagyot, hanem a *Faust*-ja komoly, erős tanulás kirobbanása. A többi szerepek nagyobbára a régi kezében voltak, érdekesen ragyogott még *Váradi* Aranka főnőm, eszményi *Margitja*. (p. ö.)

(*) **A Király-színház bucsuja Bécsben.** Bécsből jelentik: Ma bucsuzott el a Király-színháznak Bécsben vendégszerelő társulata a bécsi közönségtől. Ez alkalommal *Jacoby-Brödy-Martos* „*Leányvásár*“ című darabját adták zsufozásig megtelt nézőtér előtt. Már este 7 órakor ki kellett akasztani a minden jogy elkeltét hirdető táblát. Az előadást a közönség végig ünnepele. Állandóan tapsolt *Fedáknak*, *Rátkainak*, *Királynak*, *Harmath Ilonának*, *Latabárnak* és *Borossnak*. A felvonások közt áttapsoltak. Mikor az előadásnak vége volt, a közönség felállott helyéről és negyedórán tapsolt. A hölgyek virágosot dobáltak a színpadra. Végre *Fedák Sári* kijött és néhány szóban megköszönte a meleg szeretet megnyilvánulását. A közönség újabb tapsára *Beóthy* igazgató jelent meg és némán meghajította magát. Újabb tapsra *Fedáknak* másodszor is meg kellett jelennie a színpadon és újra beszédet intézett a közönséghez, melyben megígéri, hogy a magyarok vissza fognak jönni.

(*) **Wagner napja.** Berlinből jelentik: *Wagner* Richard születésének századik évfordulója alkalmából ma délelőtt a hatóságok képviselőinek és nagyszámú ünnepi vendégnek jelenlétében a *Mátyás-templom* előtti téren ünnepelesen letették a *Wagner-émlékmu* alapkövét. Az emlékmű *Klinger* Miksa szobrászművész alkotása. A császár rendelkezése az udvari színházban, valamint az operaházban megünnepezték *Wagner* születésének évfordulóját.

(*) **Hangverseny.** Halász *Mariska* czimbalom-művész női czimbalom-intézeté ma tartotta a *Lloyd-társulat* dísztermében, vizsgálati hangversenyét. A tizenkét számból álló program minden egyes száma *Halász Mariska* kiváló iskoláját dicséri s a tanítványok mind nagy készültséggel és tehetőséggel tették bizonyosságot. Nagy sikert aratott — a többek között — *Bamberger* Ella, aki *Bellini* alvajáró együtteséből játszott az *Egyveleget*, majd *Farkas* Ilonkával adták elő *Mozart* „*Andante cantabile*“-jét. *Zodrai* Margitka, *Kolofon* Ilonka, *Bruszt* Róza, *Dukász* Olga, *Kovács* Lenke igazolták nagy készültségüket és kiváló tehetségüket.

(*) **A Magyar Képzőművésznők Egyesülete** kiállításának megnyitása. Rendkívül nagy érdeklődés mellett nyit meg a Magyar Képzőművésznők Egyesületének ötödik kiállítása a Nemzeti Szalomban. A tárlatot *Jankovich* Béla vallas- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében, aki az urnapi szertartás miatt nem jelenhetett meg a kiállításon, dr. *Majovszky* Pál miniszteri osztálytanácsos, a képzőművészeti ügyosztály vezetője nyitotta meg, akinek a Képzőművésznők Egyesülete részéről *Lichtenbergné* Propper Aranka és *Klammer* *Mariska* alelnökök, a Nemzeti Szalon részéről pedig *Déry* Béla igazgató, *Bende* János titkár és *Rubovics* Márk műtáros mutatták be a kiállítást. Ott voltak még a megnyitáson *Molnár* Viktor ny. államtitkár, a Képzőművésznők Egyesületének védnöke, *Deák-Ebner* Lajos a női festőiskola igazgatója, a Nemzeti Szalon igazgatósága nevében pedig *Gellért* Jenő, *Kacziány* Özön és *Kézdi* *Kovács* *László* igazgatósági tagok.

(*) **A szolnoki művésztelep jubileuma.** A szolnoki Művészeti Egyesület fenállásának tíz éves fordulója alkalmából tartandó jubiláris ünnepséget rendez május huszonötödikén. Az ünnepség sorrendje a következő: A Szolnoki Művészeti Egyesület díszközgyűlése a vármegyeház dísztermében délelőtt tizenegy órakor. Báró *Kohner* *Adolf* elnök megnyitó beszéde. A Szolnoki Művésztelep története, előadja *Kovács* *Dezso*. Kivonulás a Művésztelepre. A jubiláris kiállítás megnyitása. *Wlassics*

Gyula szobrának leleplezése, az ünnepi beszédet tartja *Küry* *Albert*. *Mihálik* *Dániel* szobrának leleplezése, az emlékbeszédet tartja *Zombory* *Lajos*. *Diszbed* délután 1 órakor a Nemzeti Szállodában. A jubiláris kiállítást június tizenötödikéig tartják nyitva. A jubiláris ünnepségek kezdete délelőtt 11 óra.

(*) **Színházak hírei.** A Népopera szombati revüjének kiállítása olyan látványosság, amely ragyogó köntöst ad a végtelenül mulatságos cselekménynek. Nyolcz új díszletben a jelmezek fényes sokasága vonul el a néző előtt. A jelmezek nagy részét, így többet készít a frappáns eleven kávéházakat és az éjjeli lepkeket *Párisból* hozatta a Népopera. *Zerkovitz* *Béla* és *Barna* *Izso* dallamos zenéje kíséri a szöveget. A Gyerünk csak!-ból nem tart főpróbát a színház.

A Király-színház személyzete holnap, pénteken érkezik meg Bécsből és megkezdí a Király-színházban rendezés előadásait. Az első előadás *Bakonyi* és *Kacsóh* népszerű daljátéka, a *János* vitéz lesz, amelyet a színház tudvalevőleg díszletben és jelmezben is teljesen újannal állított ki.

TANÚGY.

= **A debreczeni egyetem.** Ma érkezett le *Debreczenbe* *Jankovich* vallas- és közoktatásügyi miniszter leirata, amely a debreczeni egyetem alapkövetétele, megnyitása és a város által felajánlott ötmillió korona lefizetése dolgában rendelkezik. A közoktatásügyi miniszterium döntése szerint az egyetem központi hivatalok és az amla a Nagyerdőn fognak épülni, ellentétben a tizantúli református egyházkerület kívánásával, amely azt szerette volna, hogy az egyetem a város szívében épüljön. Az új főiskola alapkövetétele ez év őszén lesz. Az öt millió korona lefizetésére vonatkozólag nagy aggodalma van *Debreczen* városának, mert most nincsen pénze és kérte is a kormányt, hogy haladékat kapjon. A kultuszminiszter leirata ez ügyben igen humanusan intézkedik, a tőkének félévénként csak 4 százalékos kamatját kell fizetni, de az egész összeg 1916. január 1-ére esedékes. A hittudományi kar 1914—15-ben nyílik meg; személyes kiadásait az állam, a dologiakat az egyházkerület és a főiskola pénztára fizeti. A jogi és államtudományi kar 1914—15-ben nyílik meg szintén fokozatos évfolyamokkal és az első szigorlatokat 1917-ben ojtathat meg. A bölcsészeti kar szintén fokozatosan évfolyamokkal ugyancsak 1914—15-ben nyílik meg, míg az orvosi kar harmadik, negyedik és ötödik évfolyama 1916—17. év őszén kezd meg működését, szintén szigorlati joggal és a következő években vezetők be az első s második év tanfolyamát. A központi épület konytára és általában az egyetemi épületek 1917. és 1918-ban teljesen felépülnek és akkor meglesz a teljes egyetem. A miniszter leirata *Debreczenben* nagy örömet keltett.

= **Botrány egy tanítói közgyűlésen.** Az Általános Tanítóegyesület Nagyváradon tegnap tartotta meg rendes tisztújító közgyűlését, amely izzó hangulatban folyt le és a végén ballatlan botrányba fulladt. Az Általános Tanítóegyesület elnökévé a bihari tanítók az ősi közgyűlésen egyhangulag *Balogh* *Károly* nagyváradi igazgató-tanítót választották meg. A radikális tanítómozgalmaknak — az utóbbi időben — a lelke volt *Balogh*. Ő alapította meg és szerkesztette is a kis „*Küzdelem*“ című lapot, melyben merész igazmondással ostorozta a tanítói érdekek kerékkötőjét, gróf *Tisza* *Istvánt*. Alig vett erőt tudomást a miniszterium, *Balogh*ot eltiltották a szerkesztéstől. *Balogh* helyett erre edesanyja vállalta a lapért a felelőséget, de tovább is a fia tolla hadakozott benne. Így végső megtorlásra készültek a kormány bihari exponensei és nyíltan kiadták a jelszót *Balogh* letörésére. Biharország még így népes tanítógyűlést nem látott. Négyezsázan jelentek meg. Egy pár állami tanító terrorizálni próbák a radikálisokat s nyíltan röpködtek a levegőben a fenyegetések, hogyha *Baloghra* mernek szavazni, nem kapnak jó minősítést, a miniszter megvonja az állami támogatást a *Bihari Tanítók Házától*, az igazgatói járulékokat beszünteti... Persze a radikális tanítók tüzes kifakadásokkal fogadták a kirendelt gyásztanítókat. Ki veie! Árulók! Ezek a konyhamalacok! Ilyen kiáltások zúgtak a levegőben s indulatosan verték a padokat, a szónokok hangja értelmetlenül fult a szavajba. Roppant izgalomban kezdődött meg a szavazás és teljes három óra hosszat tartott. A tanferügyeiőség kiküldöttéi, a megfélemlített tanítók korteskedtek, ijeszt gettek fáradhatatlanuk. *Baloggnál* szemben párszötöbbséggel *Gulácsy* *Endre* állami igazgató-tanítót választották meg elnöké. Rettenetes vihar fogadta a kihirdetést. *Rigó* *Szeréna* tanítónő, akit szintén bevalasztottak az új tisztikarba, ingerülten kiáltotta: Köszönöm! Kiméljenek meg! Ilyen társaságból nem kérek! Így mont végbe a minősítés jegyében a legfrissebb tisztújítás. De a bihari tanítók közül senki nem meri bevallani, hogy *Balogh* ellen szavazott.

EGYESÜLETEK

Ujságírók közgyűlése.

Heltai Ferencz ünneplése.

Budapest, május 22.

A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete ma este tartotta rendes évi közgyűlését Heltai Ferencz főpolgármester elnöklésével a Budapesti Ujságírók Egyesülete helyiségében, a tagok élénk részvétele mellett. A fővárost Bódy Tivadar dr. alpolgármester igazgatósági tag képviselte. A közgyűlés előtt szép házi ünnepség keretében lelkes óvációkban részesítették Heltai Ferencz elnököt abból az alkalomból, hogy több mint három évtizede vezeti az intézetet. A jubiláris évfordulóra megfestette az intézet Heltai elnök arcképét, amely Javor Pál festőművész sikerült alkotása.

A közgyűlés előtt Heltai elnököt Hoitsy Pál alelnök üdvözölte.

Harminezkét évvel ezelőtt — mondotta — amikor megalkottuk ezt a dédelgetett intézetet, nem volt talán egy sem közöttünk, aki merete volna remélni, hogy oly virágzó lesz valamikor, mint amilyen virágzásról az idei évi jelentés tanuskodik. Virágzását, legnagyobb fejlődését akkor érte el, amikor Te elnök lettél. Nem tudjuk ezt meghálálni kiülsőleg tettekkel, de meg tudjuk hálálni szeretettel, odaadással, megbecsüléssel. Ezek az érzések vezettek hozzád, ezeknek az érzéseknek nyomása alatt festettük meg képedet. Gondoltunk arra, hogy az Utánad jövő generációk is látván vonásaidat, példát vegyenek és azzal a buzgósággal törekedjenek intézetünk felvirágoztatására, mint Te tetted. Egyelőre reméljük, majd csak magad fogsz e képtől ennél: multjától a jövőre nézve példát venni. Az Isten sokáig adja nekünk, hogy intézetünket szeretettel ápolj, amint eddig tetted. (Lelkes éljenzés és taps.)

Hoitsy beszéde alatt lehullt a lepel az arcképről.

Heltai Ferencz az üdvözlésre adott válaszában elmondta, hogy az intézet alapítása óta harminzekét esztendő múlt el és nekem huszonnyolcz esztendőn keresztül volt részem az intézet vezetésében. Először mint titkár, azután most husz esztendeje mint alelnök és boldogult Falk Miksa halála óta mint elnök. Mondhatom, hogy ha volt egy időszak, úgy akkor, amikor titkár voltam és azután, amikor alelnök lettem, lelkes, minden idealizmusával a kartársak iránt érzett igaz szeretettel működtem az intézet megalkotásáért, felvirágoztatásáért. És ha van valami, amit életkötésnek szabad nevezni, ez a magyarországi hirlapírók nyugdíjintézete. Ezt megalapozni, majd kifejleszteni és felvirágoztatni kielégítheti a legnagyobb ambíció is, mert akkor, amikor ezt az intézetet megalkottuk, a hirlapírás csak keveseknek lehetett még életpálya. Ma százakra és százakra nézve képez megszilárdult életpályát, aminek anyagi erősségét ép a hirlapírók nyugdíjintézete képezi. És ha igen tisztelt barátom azt mondja, hogy meg fogják őrizni az intézet kebelében ezt a képet, én arra kérem Önöket, őrizzék meg irántam azt a jóindulatu ragaszkodást, amelyet életpályámon mindig tanúsítottak. (Hosszas éljenzés és taps.)

A szép házi ünnepség után kezdődött a közgyűlés. Heltai Ferencz elnök nyitotta meg az ülést és a jegyzőkönyv vezetésére Lenkei Gusztáv titkár, annak hitelesítésére pedig Gelléri Mór és Béla Henriket kérte fel. A közgyűlés első tárgya az igazgatóság jelentése volt, amit Lenkei Gusztáv terjesztett elő. A jelentést egyhangulag tudomásul vették és ezzel kapcsolatban az igazgatóság javaslatára elhatározták, hogy az intézet halottainak emlékét jegyzőkönyvben örökljék meg, gróf Andrássy Dénesnek, a nagy emberbarátnak az intézet egyik legnagyobb alapítójának és lovag Falk Zsigmond igazgatósági tagnak emlékét pedig külön iktatják közgyűlési jegyzőkönyvbe.

Köszönetet mondott a közgyűlés Schiller Henrik szerkesztőnek a jubiláris mozgalom körül kifejtett tevékenységéért és érdemeit szintén jegyzőkönyvbe iktatta. Az igazgatóságnak a díjak fizetésére vonatkozó javaslatát, szintén egyhangulag magáévá tette a közgyűlés és köszönetet mondott a Pesti Hazai Első Pénztárgyesületnek a vagyonzkezelésért, a Trieszti Általános Biztosító Társaság-

nak a tagdíjak beszedéseért és a Pesti Könyvnyomda R.T.-nak a nyomdai munkák díjmentes ellátásáért. A mult évi zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta.

Áttérve a választásokra, igazgatósági tagokká újból megválasztották dr. Fricz Tivadart, dr. Schiller Zsigmondot, Szalmári Mór és Szokolay Kornélt. Felügyelő-bizottsági tagokul ugyancsak egyhangulag megválasztották: Bárczy Istvánt, Fodor Ferenczet, Kálnoki Henriket, Lendvai Sándort és Peisner Ignácot. Márkus Miksa udvari tanácsos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke terjesztette elő ezután indítványát, amely szerint az elutasított az elutasítástól számított három hónap, a másodizben, vagy ezután elutasított, a mindenkori elutasítástól számított egy év letelte előtt nem kérheti újból a felvételt. A közgyűlés az indítványt egyhangulag magáéva tette. A közgyűlés ezzel az elnök életésével véget ért.

A Nyugdíjintézet közgyűlését lakoma követte a Gundel-féle állatkerti vendéglőben a Városligetben. A lakomán százötvenen vettek részt. Benedek Árpád beszélt elsőnek és a hirlapírók nevében köszöntötte Heltai Ferencz doktort. Bódy Tivadar alpolgármester után Heltai Ferencz dr. elnök emelkedett szólásra. Peisner Ignác Bódy Tivadar doktort élte, majd Kovács Dénes beszélt. Mezey Ernő Heltai Ferencznek köszöntötte fel. Halász Lajos Márkus Miksát, Márkus Miksa az intézet két orvosát Löw Sámuel és Schwarcz Arthurt. Végezetül pedig Pásztor Mihály bevezet. A társaság Törley pezsgője mellett a kósó északai órákig maradt együtt.

(—) Az Országos Magyar Izs. Közművelődési Egyesület ma délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését báró csetei Herzög Mór elnökletével a pesti izs. hitközség dísztermében. Dr. Hevesi Simon főrabbi az egyesület jövő évi programját ismertette, dr. Weiller Ernő főtitkár az évi jelentést, Fleischl Károly pénztáros a zárszámadásokat mutatta be. Ezután dr. Patai József az izs. nőegyletek országos szövetségének előmunkálatairól számolt be. Végül a választásokat ejtették meg; szavazógálók lettek: Leveleki Ármán, Ribári Mór és dr. Stein Emil, a pénzügyi bizottság elnöke pedig újból boglári Simon Jakab lett.

(—) A Klotild Szeretetház Egyesület most tartotta dr. Szabeny Antal ügyvezető másodelnök elnöklése mellett 36-ik rendes közgyűlését. A közgyűlés konstatálta, hogy a Klotild Szeretetház törzsvagyona érintetlenül megvan és a nehéz megélhetési viszonyok dacára mindig több és több növendékre képes kiterjeszteni áldásos tevékenységét; báró Rotschild Albert örökösei 5000, konopi Konopy Kálmán pedig elhunyt férje emlékére 1000 koronás alapítványt tettek. Hóllay Ferencznek másodelnöknek pedig az egyesület javára mozgósínaházi előadást rendezett, mely 1000 korona tisztai jövedelmet hozott.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ A „behajtó” bünei. Morvai Jenőnek „követeléseket behajtó” intézete van a fővárosban. A mult év április 9-én a VI. kerületi városbírósnál Forster Jenő városbíró előtt egy Lapidész nevű embert perelt néhány korona erejéig. A tárgyalás közben Morvai Jenő tagadásban levő alperesét legazemberezte ott a bíró előtt. Ekkor a bíró kiutasította a teremből. Mivel azonban Morvai nem akarta a termet elhagyni, a bíró utasítására a 10 korona rendbüntetés kiszabása után megjelent Bula János nevű rendőr, hogy Morvait kivezesse a tárgyalóteremből. Ekkor azonban Morvai már eltávozott a teremből, de előzőleg a legdurvább szitkokkal illette nemcsak Forster Jenő városbíró, hanem a tárgyalóteremben jelen volt Antal Gézané ujságíró is. Morvai Jenő és felesége durva szavakkal illette Forster Bala kezelőszínt, sőt Morvai botjával háromszor fejbe is ütötte. Ezért az inzulustért a kir. ügyészség hatóság elleni erőszak büntette és hivatálból üldözendő rágalmazás kétfoldbeli vétsége miatt emelt vádat Morvai Jenő és felesége ellen. Mára volt kitázve ebben az ügyben a főtárgyalás a büntetőtörvénszéken. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a vádlott nem jelent meg. A bíróság elrendelte a meg nem jelent Morvai Jenő és fele-

ségének a következő főtárgyalásra a rendőrség útján való elővezetését. Egy másik ügye is foglalkoztatta most a büntetőtörvényszék felelősségi tanácsát. Morvai Jenő ugyanis egy megvásárolt 20 koronás követelés alapján kitűztette a végrehajtást Dávid Jakab ellen. Mikor a végrehajtóval együtt beállított Morvai Dávidné lakására, ott a szekrényeket akarta feynyitani. Dávidné tiltakozott ez ellen s elnevezte Morvait szemtelen zugírásznak. Természetesen Morvai sem maradt a lós a sértésekkel. Dávidné azonban könnyű testisértés vétsége miatt panaszt emelt Morvai ellen, aki viszont becsületsértés vétségéért panaszolta be Dávidnéét. A megtartott tárgyalás után a járásbíró elítélte Morvait könnyű testisértés vétségéért 40 korona pénzbüntetésre. A büntetőtörvénszék felelősségi tanácsa megsemmisítve a járásbíró ítéletét, Morvai Jenő behajtó-intézet tulajdonost tetteges becsületsértés vétségéért ítélte ol jogerősen 40 korona pénzbüntetésre.

§ Halálra ítélt férjgyilkos. A nagyváradi esküdtbírósnak tegnap halálos ítéletet mondott ki Herpai Józsefné darvasi asszonyt mondták bünynek férjgyilkosság büntetésében, akit szegény sorsból emelt magához öregedő, gazdag férje és akinek jóságát azzal fizette meg, hogy méréggel tette el láb alól, mert háborítatlanul akarta a szeretőjével viszonyát folytatni. Az asszony légykővet tett az ura ételébe, aki harmadnapra nagy kinok között meghalt. A főtárgyaláson a legnagyobb czinizmussal beszálte el szörnyű tettét. Elmondta, hogy nem szerelmből ment urához, mást szeretett, akivel titkos viszonyt is folytatott és az urát azért pusztította el, mert utjában állott viszonyának. A kihallgatott tanuk egytől-egybi bizonyították, hogy a bestialis asszony már régen igyekezett az urát meggyilkolni és folyton javasolgyeszközökhöz járt, hogy azok szabadítsák meg tőle. Az ítélet kihirdetése után a védő semmiségi panaszt jelentett be, mert az enyhítő szakaszt nem alkalmazták.

§ Ferrer éltetője. Párisból írják: Alfonz spanyol király multkor párisi tartózkodása alkalmával egy embert Ferrer elítélte a bevonuláskor és azt kiáltotta oda az uralkodónak: „Gyilkos!” — Az illetőt — Emile Fortune a neve — nyomban letartóztatták és a bíróság hat havi börtönrre ítélte. A felsőbb bíróság tegnap ítélezett ebben az ügyben és a büntetést egy hónapra szállította le. Az indokolás azt mondja, hogy Fortune csak a rendőrök bántalmazásáért volt felelősségre vonható, mert a spanyol király gyalázása miatt csak akkor lehetett volna vele szemben eljárni, ha az uralkodó maga fordult volna ezért a bírósághoz.

§ A nyulkereskedő szobafogsága. Kreuzig Vilmos bécsi állatkereskedő, a Kreuzig és Högler cég baltája, harmadéve, télen megvett ifjú Szemző Gyula, volt zombori főispán, bácskai dubokai uradalomból 2406 korona értékű, hálóval fogott nyulat, az utánvétet azonban nem tudta kifizetni. A cég Bobrowszky nevű alkalmazottja felemlítette a főispán előtt, hogy a vadkereskedés nagyobb tökével igen jövedelmező üzlet volna, mire Szemző hajlandónak mutatkozott felehaszonra csendes társnak beállni. Kreuzig kapva kapott az alkalmon, s örömmel utazott Bácskába, amikor harmadnapra Szemző Gyula levelezőlapon tudatta vele, hogy megbeszélés végett fáradjon el hozzá. Esti 7 órakor érkezett meg a bécsi vendég Szemző gazdatisztjéhez, aki pazar vendégszeretethben részesítette. Kikérdezte Kreuzigot, hogy mily értékű nyulfogó eszközei vannak és felemlítette, hogy azok értékének felét Szemző, aki most Zomborban van, készpénzben azonnal átadja. Másnap Kreuzig a gazdatiszt rábeszélésére sürgönyileg megrendelte a hálókát s ennek megtörténtével Burnáty közléve vele, hogy az egész csak ürügy volt, hogy őt idecsalják és kijelentette neki, hogy vendégét mindaddig fogva tartja, míg a már elszállított nyulakért a pénz nem látja. Három napig tartott a bécsi nyulkereskedő szobafogsága, amikor megérkeztek a táviratilag megrendelt 3000 korona értékű hálók és ládák. Kreuzig Vilmos ijedtében meg sem állott Bécsig, ahol első dolga volt Burnáty Pált bepanaszolni. A szabadkai törvénszék a vádlottat személyes szabadság megsértése és zsarolás miatt két havi fegyházra ítélte, ezt a büntetést azonban a szegedi királyi tábla egy hónapra szállította le. A Kuria negyedik büntető tanácsa elutasította Burnáty Pál semmiségi panaszát.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatával valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

SPORT:

Budapesti tavaszi versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Bucszásul egypár vaskos meglepetéssel szolgáltak ma délután azoknak, akik a veszedelmesen fenyegető eső daczára is kimereszkedtek a lövőterre. Egy-két futamot még szerencsésen lebonyolítottak, de aztán oly váratlanul indult neki a tartós zápor, hogy nem lehetett előre menekülni, akinek pedig ideje lett volna föld alá jutni, az sem tehetette azt, mert a tribünök oly kicsik, hogy oda a publikumnak fele sem fér el. Ily körülmények közt természetesen bőven lehetett a zavarokban halászni, mert kéznél volt a mentés: a fenekeken sárban nem érvényesülhet a papirforma. Az egy *Radotage* kivételével ki is kaptak mind a favoritok, javarészt még a helyekről is lemaradtak. A fogadókra nézve szomorú bucsuzás. A Negropontes-istálló a két legjobban ábrázolt futamot: az *Államdíjat* és a *Zár-handicapot* vitte el, *Marasesti*, illetve *Sanda* révén. Az egyik huszonegyszeres, a másik kilencszeres pénzt fizetett. Részletes eredmények:

I. *Kerepesi-díj*. Díj 5000 K. Tav. 1600 m. I. Báro Rothschild A. *Waterloo* (Trigg), 2. Baltazzi A. Saehar (Varga), 3. Schlesinger és tsa Agrár (Sas). — Futottak még: St. Maurin, Florestan. — Félhosszal első, öt hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, 20:25, 24. — Könyvfogadások: 1 és negyed *Waterloo*, 1 és fél Saehar.

II. *Leányfalvi díj*. Díj 5000 K. Tav. 1800 m. I. Br. Springer G. *Szépítő* (Painter), 2. Baltazzi A. Iola (Varga), 3. Tápionszentmártoni ménes Nagyszerű (Janek). — Futott még: Giddy Girl. — Két és fél hosszal első, félhosszal harmadik. — Tot.: 10:08, 20:72, 25. — Könyvfogadások: 2 Iola, 3 Szépítő.

III. *Államdíj*. Díj 30.000 K. Tav. 2000 m. I. Negropontes Gy. *Marasesti* (Abos), 2. Bamberger I. Nagy-körü (Hotar), 3. Lov. Landau H. Liebls (Gulyás). — Futottak még: Vivid, Brennerpass, Morphy, Briton, Aides. — Négy hosszal első, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:242, 93, 52, 102. — Könyvfogadások: 4 Nagy-körü, 7 Liebls, 12 Marasesti.

IV. *Zár-handicap*. Díj 10.000 K. Tav. 2000 m. I. Negropontes Gy. *Sanda* (Tóth), 2. gr. Berchtold L. Dinna Forgive (Jurnik), 3. br. Springer G. Jacotot (Painter). — Futottak még: Zoltán, Slatin Pasha, Hindu, Vovativus, Nándor, Szemefénye, Lucifer II., Ravenswood, Little Jehu, Prono. — Félhosszal első, két és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:90, 20:48, 124, 45. — Könyvfogadások: 6 Sanda, Jacotot, 10 Dinna Forgive.

V. *Ruperra-új*. (Kétévesek.) Díj 5000 K. Tav. 900 m. I. Br. Springer G. *Radotage* (Painter), 2. Egyedi L. Bon depart (Weisz). — Egy és fél hosszal első. — Tot.: 10:16. — Könyvfogadás: 2 reá Radotage.

VI. *Nyeretlen kétévesek akadémiája*. Díj 3000 K. Tav. 900 m. I. Egyedi L. *Szűszke* (Weisz), 2. gr. Pejacesvich A. Hella (Pretzner), 3. Lossoczgy Gy. Bijou (Gulyás). — Futottak még: Pletyka, Faluszépe, Melita, Dama, Loire, No, fene, Mindoro, Repkény, Manon. — Egy és fél hosszal első, két és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:51, 20:52, 49, 47. — Könyvfogadások: 4 Hella, 5 Szűszke, Bijou.

VII. *Vígasz handicap*. Díj 3000 K. Tav. 1100 m. I. Arty J. *Álca* (Brooks), 2. br. Rothschild A. Minister (Trigg), 3. Mattausch II. The Swell (Jurnik). — Futottak még: Sunnyside, Coax me, Junina, Marta, Dank... Sage, Fechter, Gondola, Moral, Epsom. — Egy és fél hosszal első, két és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:63, 20:47, 41. — Könyvfogadások: 3 Minister, 7 Álca, 14 The Swell.

*) A Ferencvárosi Torna Club folyó év május hó 23-án este 7 órakor IX., Üllői-ut 129. szám alatti klubhelyiségében XIV. évi rendes közgyűlést tartja. A közgyűlést társasvácsora követi.

*) Atlétikai viadal. Országos nagy atlétikai viadalt és súlyemelő bajnokságot rendez a Munkás Testedző Egyesület vasárnap a Millenaris verseny-pályán. A versenyre összesen 280 nevezés érkezett, köztük a 100 méteres síkfutásra 11 nevezés. Súlydobás handicapra 14 nevezés. A verseny délután fél három órakor kezdődik, belépésre program váltása kötelező.

*) A szolnok—pozsonyi távhajtás. A Szolnok-megyei Urköcsök Szövetkezete szeptember 7-től 11-ig terjedő négynapos távhajtást rendez Szolnoktól Pozsonyig. A távhajtás ideje és távolsága a következő: 1913. szeptember 8-án, hétfőn Szolnok—Budapest 98 kilométer, 9-én kedden, Budapest—Komárom 100 kilométer, 10-én szerdán, Komárom—Magyaróvár 84 kilométer, 11-én csütörtökön Magyaróvár—Pozsonyigetfalva 33 kilométer.

Felelős szerkesztő:
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Újságkiadó Vállalat.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

KÖZGAZDASÁG.

Az ipari szeszgyárak ellen. Mialatt a mezőgazdasági érdekképviseletek nagy zajjal támadnak minden olyan mozgalomra, amely az ország ipari és kereskedelmi érdekeit van hivatva előmozdítani, mint teszik azt pl. a balkáni külkereskedelmi szerződések revíziója tárgyában is, azalatt a kormány esendben készít elő több új törvényjavaslatot, amelyekkel a gazdák hajlandóságait igyekeznek megnyerni. Így, most *Teljeszky* úr dr. pénzügy-miniszter készít elő egy törvényjavaslatot arról, hogy Magyarországon több ipari szeszgyár ne legyen alapítható. A törvénytervezetet insprináló agrárkörök azzal érvelnek az ipari szeszgyárak ellen, hogy a eszszkartell a kontingensen kívül alapított finomítottakat, s ezzel kijátszották a mezőgazdasági szesztermelést védő 1908. évi XXVIII-ik t.-cz.-et. Semmi kétségünk sincs abban, hogy a munkapárti parlament ezt a „törvényt” is megcsinálja majd, s ezzel tönkre teszi ipari szesztermelésünket. Ezzel azonban ez a parlament, mely mindent lerombolt már és semmit nem alkotott, nem törődik. Érdeklődéssel várjuk ez ügyben az ipari érdekképviseletek állásfoglalását.

A tőzsde szünete. A tőzsde a mai ünnep miatt zárva volt. A magánforgalom teljesen szűk keretek között mozgott. Kötés alig fordult elő.

Ribári Mór jubileuma. A Fonciére, Pesti biztosító-intézet kebelében ma délelőtt lelkes ünnepség folyt le. Az intézet érdemes igazgatója, Ribári Mór töltötte be szolgálatának 40-ik esztendőjét, mely alkalmából minden oldalról sok, szeretetteljes üdvözlésnek képezte a középpontját. Az ünnepély a délszaki növényekkel pompásan díszített ülésteremben folyt le, ahol az ünnepelt mindenekelőtt a tisztikar köszöntötte. Az igazgatók és cégvezetők nevében dr. Mondl helyettes igazgató, a központi tisztikar nevében Reinitz Ernő cégvezető, a vidéki tisztikar nevében pedig magyar részről Szalay Lipót vezérfelügyelő, osztrák részről pedig Mayer Frigyes igazgató beszéltek. A tisztikar igazgatója iránt való szeretetének és tiszteletének jeléül Kőrmendy Frimn Jenő, szobrászművész által elkészíttette az ünnepelt plakettjét, valamint egy Ribári-alapot is teremtett, melynek az a célja, hogy üdülésre, vagy gyógyulásra szoruló tisztviselőknél, illetve azok gyermekeinek nyújtson üdülési és gyógysegélyt. A tisztikar ilyenképen óhajtott maradandóvá tenni a szeretett igazgató nevét, aki humánus és modern gondolkodásával és a tisztikar iránt mindenkor tanúsított jóindulatával méltán érdemessé tette magát a hálának és megnyilatkozására. Ezenkívül a tisztikar üdvözlő feliratot is nyújtott át a jubiléumnak, melynek művészi börtábláját Oppel Magda, festő- és iparművész tervezte. A tisztikar üdvözlése után az osztrák és magyar egyezményes társaságok küldöttsége tisztelegett, élén Noske Konstantin vezértitkárral, aki a koalíció jókívánságait tolmácsolta, átadván egyszersmind ennek nagyjértékű emlékajándékát is. A jubiléus nap alkalmából a Fonciére, Pesti biztosító-intézet igazgató-tanácsa, választmánya és felügyelő-bizottsága díszüléseket tartott, amelyek során Kilyényi Hugó, miniszteri tanácsos, az intézet elnöke, továbbá gróf Széchenyi Bertalan, a főrendiház alelnöke, mint a Fonciére választmányának elnöke, valamint dr. Feleki Béla, a felügyelő-bizottság nevében és Sarbó Leó igazgató mutattak rá Ribári igazgatónak az intézet felvirágoztatása körül szerzett nagy érdemeire és meleg szavakban köszöntötték az ünnepelt igazgatót. A Fonciére igazgatósága, valamint felügyelő-bizottsága ezenkívül, ugyancsak nagyjértékű ajándékokkal lepte meg a jubiléust. Ezekután az egyezményes biztosító-társaságok budapesti képviselőinek tűz- és jégbiztosítási csoportja együttes díszülést tartott, amelyen Fiscal Géza, a Magyar-Francia biztosító részvénytársaság igazgatója és Hermann Géza, a Bécsi biztosító intézet titkára tolmácsolták az értekezleten jelenlevők jókívánságait. Mindezt a jubiléus mély meglatottsággal mondott köszönetet, különös halálját fejezve ki az alán megteremtéséért, amelyet az igazgató is a

maga részéről tetemes összeggel gyarapított s melynek javára ő is nagyobb összeget adományozott. Ez alap további fejlesztése — ugymond a jubiléus — mindenkor legkedvesebb kötelességét fogja képezni. Tudomására hozta egyszersmind az igazgató a tisztikarnak, hogy az igazgatóság pragmatika létezésével foglalkozik s ő a maga részéről azon lesz, hogy ez mielőbb kibocsátható legyen. Mindezekon kívül ugy az egész országból, valamint a külföld minden részéből, ahol Ribári igazgató működése és kiváló szaktudása a legnagyobb elismerésnek örvend, az ajándékoknak, viragadományoknak, levélteli és táviratbeli üdvözléseknek egész özöne érkezett és tette fényessé és felejthetetlené az ünnepeltre nézve ezt a mai napot.

Amerikaiak Budapesten. Az Északamerikai Egyesült-Államok által a mezőgazdasági hitel- és szövetkezeti ügy tanulmányozása végett kiküldött bizottság ma délelőtt Ottlik Iván földművelésügyi államtitkár elnöklésével folytatta tanácskozásait. Első tárgyként a postatakarékpénztár szervezőtöknek ismertetése szerepelt, majd a pénzváltásoknak a hitelszövetkezetekre gyakorolt hatása felől tudakozódtak. Ezután Miklós Ödön főrendiházi tag, a mezőgazdasági szakoktatásról tartott hosszabb előadást. Délután az amerikai vendégek hajókirándulást tettek, este nyolcz órakor pedig a székesfőváros vendégei voltak a Margitszigeten. — A mai értekezlet után Széchenyi szobránál gyülekeztek a vendégek és itt lefolyóképeztették magukat.

Nem sikerült tőkeemelési terv. Az Indefi-cientter fiucei tengerhajózási vállalat legutóbbi rendes évi közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 288.000 koronáról egy millió koronára fogja felemelni. A régi részvényeseknek minden 200 korona névértékű részvény után két új részvényt ajánlottak fel 250 koronás kurzuson. Ez a tőkeemelési kísérlet a legnagyobb fiaskóval végződött, mert a részvényesek közül alig néhányan éltek az elővételi joggal. Ilyen körülmények között a tőkeemelés jobb időkre kénytelen halasztani a vállalat.

Uj iparvállalatok. Kiskunfélegyházán 200.000 korona alaptőkével ipari szeszgyár részvénytársaság alakul. — Pozsonymegyében Perneken anti-mon-preparatum gyár alakul. — Donanyban az ottani gazdák szövetkezeti alapon mezőgazdasági szeszgyárat építenek.

A Pénzüntézetek Országos Egyesületének ezentesi csoportja, mint Szentesről jelentik, ma délelőtt tíz órakor tartotta alakuló közgyűlését Csongrád vármegye székházának közgyűlési termében, kétszáz főnyi közönség részvételével. Fekete Márton országgyűlési képviselő elnöki megnyitójában rámutat a nemrég lezajlott pénzügyi és gazdasági válságra és az ennek következtében szükségessé vált egyesülésre. A közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Péter Albertet kéri fel Dr. Hantos Elemér országgyűlési képviselő, a Pénzüntézetek Országos Egyesületének alelnöke és vezérigazgatója ezután ismertetette az egyesülés eddigi tevékenységét, sürgette az új kamattörvényeket az adóreformnak 1914. január 1-én való hadaképtelen életbeléptetését. Dr. Péter jegyző felolvassa a szentesi csoport ügyrendjét, mely után egyhangulag kimondták a csoportnak Szentes székhelyre való megalakulását. Elnökké Fekete Márton országgyűlési képviselőt, a Szentesvidéki Takarékpénztár elnökét, társelnökké dr. Cicalricis Lajos főispánt, a Szentesi Takarékpénztár elnökét, főtitkárrá dr. Péter Albert takarékpénztári ügyészt, titkárrá Hahn Izidor takarékpénztári titkárt választották meg. Ezután dr. Katona Lajos bankfőtitkár a pénzüntézet mérlegek revíziójáról, Radó Béla nyugdíjgyesületi igazgató a pénzüntézet tisztviselők nyugdíjgyéről tartott előadást. A gyűlés táviratilag üdvözölte Széll Kalmánt, a Pénzüntézetek Országos Egyesülete elnökét. Délben bankett volt, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Egy vidéki malomtrüszter terjeszkedése. A felémagyarországi malomtrüszter, amelynek élén a Borsod-miskolc-debreczeni István gőzmalom rt. áll, — hír szerint — magába akarja olvasztani az Iglói gőzmalom rt.-ot is. Az Iglói malom már évek óta ráfizet az üzemére. Az év elején, mint hírül is adtuk, meg is próbálták a vállalat szanalását, de úgy látszik kevés sikerrel. Ugy halljuk különben, hogy a tárgyalások eredményre fognak vezetni.

A gyufatröszt ellen. A magyarországi dohányárusok összes egyesületeinek küldöttjei elhatározták, hogy a tervbe vett gyufatröszt ellen a legelőszbb harcot indítják meg és a gyufafüszítést végző dohányárusok keresetének megmentésére, nemkülönben a fogyasztóknak erősen veszélyeztetett érdekei védelmére gyufafüszítést létesítenek. A telepengedély iránti kérelmet monstercüldöttség fogja illetékes helyen előterjeszteni.

A szerb bojkottmozgalom. Belgrádból jelentik: Arra a hirre vonatkozólag, hogy a bojkottmozgalom vezetői a mozgalmat saját üzleti spekulációért használták fel, a kereskedelmi kamara kommunikét tesz közzé, amely kimondja, hogy amennyiben bojkottmozgalomra kerülne a sor, annak kivételét külön ellenőrző bizottság fogja ellenőrizni.

Eddig sem a kereskedelmi kamarának, sem a bizottságnak nem volt oka megakadályozni, hogy egyes kereskedők osztrák-magyar árut hozassanak, minthogy a bojkottmozgalmat nem határozták el véglegesen. A kereskedelmi kamara csak arra szólította fel a szerb kereskedőket, hogy tisztán kereskedelmi érdekből óvakodjanak egyelőre túlnagy rendelésektől.

Egy igazgatósági tag elmozdítása. A Kisvasuti Forgalmi Részvénytársaság május hó 31-én közgyűlést tart. A közgyűlés napirendjének egyik pontja egy igazgatósági tag elmozdítása. Ugyanis Markovics Ignác, a társaság vezérigazgatója, már régebben megvált a társaságtól, de ennek dacára nem akar lemondani igazgatósági tagságáról. A társaság és volt vezérigazgatója között egyeb-

differenciák is vannak; pereskednek egymással a most pedig a részvényesek közgyűlési határozattal fogják elmozdítani Markovicsot az igazgatóságából.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 22. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Balogh Zoltán föltisztet a budapesti fővámbivatalnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, a VIII. fizetési osztályba főellenőrré, Kiss Sándor föltisztet a pozsonyi fővámbivatalnál, jelen állomáshelyén és a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett, ellenőrré, ifj. Fauszt János ellenőrt a miskolci fővámbivatalnál, a IX. fizetési osztályba fővámszedővé az újvidéki fővámbivatalhoz, Fudgyas Jenő tisztet a miskolci fővámbivatalnál, jelen állomáshelyén és a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett ellenőrré, Seemayer Gyula segédtitkár a kolozsvári fővámbivatalnál, a X. fizetési osztályba tisztet a miskolci fővámbivatalhoz és Csiki Vidor vámszedőt a magyarbózdai mellékvámbivatalnál, a XI. fizetési osztályban való meghagyása mellett, segédtitkár a kolozsvári fővámbivatalhoz;

a temesvári ítélőtábla elnöke ifj. Vojnich Guidó lugosi lakost, végzett joghallgatót a temesvári ítélőtábla kerületébe díjas jogyakornokká;

a máramaroszigeti törvényszék Pável Konstantin máramaroszigeti lakost a máramaroszigeti törvényszékhez hités román tolmácsesá;

a szegedi törvényszék Bukur K. Dragomir posta- és táviráségdellenőr, szegedi lakost, a szegedi törvényszékhez szerb és horvát tolmácsesá;

a beregszászi törvényszék elnöke Veres György beregszászi törvényszéki kézbesítő napibéres szolgát a alsóverezkei járásbíróshoz hivatalsszolgávi;

a Budapest székesfővárosi adófelügyelő a vezetése alatt álló székesfővárosi adófelügyelői hivatalhoz Szekács József nagyváradi hivatalsszolgát áthelyezte, ezenkívül Vértsey Gáspár igazolványos altisztet, Tóth Ferenc pénzügyminiszteri és Balkó Flóris adófelügyelő napibéres szolgát végleges minőségű hivatalsszolgákká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. Bakos Géza esáktornyai járásbíró, saját kérelmére, törvényszéki bírói minőségben a kalocsai törvényszékhez, Kőrösi András zólyomi járásbíróshoz irnokot a losonezi járásbíróshoz helyezte át;

a győri főügyész Tóth József Komáromi törvényszéki fogházort a veszprémi törvényszéki fogházhoz helyezte át.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

EVŐESZKÖZÖK
 ezüstből és alpacca ezüstből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 a legelőnyösebben
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
 Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A REJTÉLY KULCSA.

— FRANCZIA REGÉNY. —

IRTA: RICHEBOURG EMIL.

101

— Charlotte kisasszony — folytatá a költő — úgy hiszem, hogy ön a mult éjjel le sem fekiúdt?

A fiatal leány piros lett mint egy érett cseresznye.

— Ön felébredhetett volna, valamire szüksége lehetett volna és hívhatott volna.

— Ön tehát megvonja magától a nyugalma, melyre szüksége van.

— Biztosítom, hogy egészen jól kipihentem magam.

Elek kétkedőleg csóválta fejét.

— A karszékben aludtam és szobám ajtaját nyitva hagytam, hogy önnél lehessek, mihelyt szüksége van valamire.

— Az nem elég. Gondolja meg, kedves kisasszony, hogy ha erjét túlságosan igénybe veszi, könnyen megbetegedhetik.

Charlotte ajkain bájos mosoly játszadozott, mintha mondanai akarná:

— Betegség rajtam ki nem fog.

— Meg kell ígérnie, hogy a jövő éjjel kelőképen kinyugodja magát. Már sokkal jobban vagyok; ideges izgatottságom, mely álmat minden pillanatban zavarta, már elmúlt.

— Igérem önnek. Hanem az ajtót nyitva hagyom és most, Elek ur, szintén ígérje meg, hogy ha szükség lesz rám, hívni fog.

— Megígérem, legkedvesebb jó kis tündérem; mert kénytelen vagyok önnek megvallani, hogy ha állapotom oly gyorsan javul, önnek köszönhetem.

— Ha tudná ön, Elek ur, mily holdog vagyok, arra gondolva, hogy nem állok már egyedül a világban, hogy most már barátaim vannak, igaz barátaim, kik testvéreim lesznek! Gondolataim eltávolodnak a gonosz világ un-

dokságaitól s elfelejtem a szenvedést, mit nekem okoztak. . . Igyeekszem felejteni és feledni fogok. . . Mily jól esik tudni azt, hogy van valaki, aki részvétet érez irántunk és mondhatni: Mig te rá gondolsz, ő is gondol rád! Ez megnyugtató és vigasztal. Erősnek érzem magamat, ha arra gondolok, hogy ha gyengének érezném magamat és oltalomra, védelemre volna szükségem, egy hü barát azonnal oldalomon lesz, kire bizalomteljesen támaszkodhatom.

— E hü barát én lennék? — kérdező Elek.

— Kihez merészkedném hát mindenekelelt fordulni?! — felelt sugárzó tekintettel Charlotte.

— Charlotte, én testvére leszek! — mondá hévvel Elek.

— És nővére igen fogja önt szeretni, Elek ur.

— A házban, hol ön foglalkozást talál, gyakran fel fogom önt keresni. Ugy hiszem, azt meg fogja nekem engedni.

— Mindenesetre. Egy testvérnek! — felelé a bájos leány.

— Önnek bizonyára lesznek napjai, midőn kimennie szabad; ha önnek kellemes, minden vasárnap eljövök érte és együtt megyünk sétálni.

— Én önnel mindenhova elmegyek, ahova akarja, Elek ur.

— Szép napokon kirándulunk a környékre, majd ide, majd amoda: réteken és ligetekben fogunk járkálni, zölddel környezett gyulगतákat fekeresni, a főveny mentében szelret szakítani, melynek levével gyermekkoromban arezomat úgy szerettem bemázolni. Kisz mindig annyi látni való van.

— Oh mily szép, mily gyönyörű a szabadban! — mondá lelkesülten Charlotte. — En még csak kétszer tettem kirándulást; először Romainville, aztán Nogent felé a Szajna partján. De mindezt jól megjegyeztem magamnak. . . Igen, Elek ur, oly kellemes a

szabadban lenni: fák közt kis házak, éneklő madarak, szőlőhegyek, buzaföldek, nagy zöld rétek, virággal behintve, a kis gyalogutak, melyekről ön szólott és a sűrű eleven sövények, melyek tövises bokrairól a szellőben vad rózsákkal felt ágak hajladoznak. . .

— Igen, Charlotte kisasszony, Páris környéke elragadó; de ön még nem ismeri. — Mennyi meglepetés vár önré! Enghien és Montmorency, Villemomble és Raincy, Ville-neuve, Saint-Georges, Brunoy és távolabb Fontaineblau, szép erdejével, Soeaux és Chatenay, hova anyámmal gyakran mentem, Bellevue, Sévre, Ville d'Avray, Versailles, Saint Germain, felséges terrasse-ával és nagy park-jával, Marly-le-Roy erdőivel, Chaton és Bougival, rózsakertjeivel és csinos házaival a-hegy-lejtőn; végre a Szajna két szép partvidéke.

— És aztán — tevé hozzá lelkesülve a fiatal leány — a szabad levegő, a nyílt mezőség, zöld lomb és zöld gyp, madarak, virágok, kellemes illat és napsugár mindenütt és mindezek felett, mint ma, a ragyogó, kék mértetlen ég!

Elek bámult s egyúttal el volt ragadtatva, midőn e fiatal leányt, szerény munkásnót, ekként beszélni hallá. Charlotte is, miként ő, a szép iránti lekesült; nyilván költői érzésű volt. De a mód, melylyel érzelmet kifejezte! . . . Mindez, a fiatal leánynak mintegy vele született kiválósága, a költőt ámulatba ejté. . . Charlotte kétségkívül műveltnek kell lennie, gondolk és jó nevelésben kellett részesülnie.

Elek igen szeretett volna e részben néhány kérdést intézni Charlottehoz. De tudta, hogy a fiatal leány miként felelt a rendőrbiztosnak. Ezenkívül gyengédsége és tisztelete kötelességévé tevék, Charlotte titkát tiszteletben tartani.

Legkevésbbé sem esalatozott azon érzellem természeté felett, melyet a fiatal leány benne mindjárt az első pillanatokban felébrészteti

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1913. május 23-án.

Nemzeti Színház

Este 8 órákor
Faust.

Vigszínház

Este 1/8 órákor
Der Lebende Leichnam

Magyar Színház

Este 1/8 órákor
A kék madár.

Budapesti Színház

Este 1/8 órákor
Sztrájkol a golya.

Föv. Nyári Színház (BUDAI SZÍNHÖR)

Este 1/8 órákor
Leányvásár.

Uránia Színház

Este 1/8 órákor
A Balaton.

Király Színház

Este 1/8 órákor
János Vitéz.

M. Kir. Operaház

Este 8 órákor
Bajazzók.
Utána:
Prometheus.

Népopera

Este 1/8 órákor
A Györünk csak előkészületei miatt nincs előadás.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31
Telefon 110-22.

Minden este 8 órákor

a csodás májusi műsor!!
új Lehár operett, Rosenstock und Edelweiss. Operette in 1 Akt von Julius Bauer, Musik von Franz Lehár. Isidor Rosenstock Paul Morgan. Everl Edelweiss Louise Tirsch. Spielt in einer Sennhütte im Gebirge. Azonkívül: Johnson & Dean és még 4 fekete ur. (Rag-Time sextett) Der Hauptrefor Posse in 1 Akt. Vera Violetta Edmund Eysler operettje. Ely Junora & Tartuer, Mand Hawley, The Orig. Leftons. The 2 Fairies, Morues, „Borosa“ Mórtez Zsigmond bohózata, Soiti és Virágh új kislekkel és a többi májusi attrakció. Előadás után Royal-Cabaret. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál és a városi jegyárú-sító helyeken.

Vasárnap, május 25-én délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárral családi előadás teljes esti műsorral.

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

Minden este 8 órákor: **a csodás májusi műsor!**

ÚJ LEHÁR OPERETT!!

„Rosenstock und Edelweiss“.

Operette in 1 Akt von Julius Bauer, Musik von FRANZ LEHÁR.

Isidor Rosenstock Paul Morgan | Everl Edelweiss Lou so Tirsch Spielt in einer Sennhütte im Gebirge.

AZONKIVÜL: JOHNSON & DEAN

és még 4 fekete ur (Rag-Time sextett) Der Hauptrefor Posse in 1 Akt. Vera Violetta Edmund Eysler operettje. Ely Junora & Tartuer, Louise Gertscher The orig Leftons, Bob Fender Co. The 2 Fairies, Morues; „Borosa“ Mórtez Zsigmond bohózata; Soiti és Virágh új kislekkel és a többi májusi attrakció. — Előadás után Royal-Cabaret.

Vasárnap, május 25-én délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárral családi előadás teljes esti műsorral.

KERÉNY ARNOLD

„ SZALLITÓ „ Elvállal mindenemü elvámolásokat, szállításokat valamint podgyászfuvározást
Budapest, VII., Dohány-utca 37.
TELEFON 59-16.

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkek áruháza.

FOOTBALL

cikkekben az ország legnagyobb raktára

IV., Haris-bazár 4.

Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. 44260

Nagymező-utca 17.

Ma

TELJESEN ÚJ MŰSOR!

Az előadás kezdete 8 órákor
Jegyelővétel délelőtt 10-1 óráig és d. u. 3-6-ig a nappali pénztárnál.

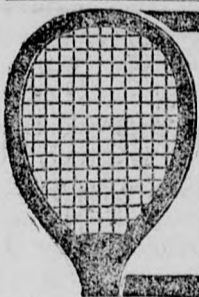
JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET-KIRALYNE-UT 1 SZÁM. TELEFONSZÁM 157-25. KEZDETE 9 ÓRÁKOR.

A pompás májusi műsor!

„AKTUÁLIS REVUE“

A CIGÁNYPRIMÁS. Der Rosenkavalier Faun a Lipótvárosban. Tabarin: MAX and FLORITTA. ARNALDA. - The 4 Little Sparks Brothers Carr. Etna Pool és továbbá 30 elsőrangú táncattrakció. Reggel 3 óráig: BALL MABILE. Kitűnő FRANCIA és MAGYAR konyha.

Sportszerző Lawn-tennis pályák építését, helyben kőművek és vidéken szakszerű munkájával elvállal **KERTÉSZ TÖDOR** sport üzlete Budapest, IV., Kristóf-tér. Költségvetés, építési utasítás díjtalan. Lawn-tennis és mindenféle sporteszközök-ről árjegyzék ingyen és bérmentve.

Császárfürdő BUDAPESTEM. Nyári és téli gyógy-tulajdona. Elsőrangú kén-szulfid radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és ideg-bántalmaknál. Uszodák, hűtő-, szén-savas- és villamos-viz-fürdők. Ivó- és helyetlegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Modern tőkeértékesítés.

Magánosan álló egyének, gyermektelen házaspárok és olyanok részére, kiknek szükségletei túlhaladják vagyonuk kamatait, kiknek inkább áll érdekében, hogy maguknak minden veszteség nélkül előtérüljenek nagyobb évi jövedelmet biztosítsanak, mint az, hogy tőkéjüket örökösök részére megőrizték, legalkalmasabb egy életjáradék megszerzése. Például egy 65 éves egyén 10.000 K betét után a takarékpénztártól kamatozókban 3,5% = 350 K-é kap évente, ellenben életjáradék fejében 10.68% = 1068 K-é kap évente, tehát több, mint háromszoros jövedelmet szerez magának, ha a szerszövést

„AZ ANKER“

Élet- és járadék-biztosító társaságnál
Budapest, VI., Deák-tér „Anker-palota“ kőti meg.

Alomány 1916. végén
Összes vagyon — 195,116.550.02 korona.
Biztosítási állomány 90.008 Kötvény
596,142.373.27 korona biztosítási tőke
1,701.779.11 évjáradék

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Tavaszi ujdonságok!

BUDAPEST

IV., Kilyó-tér 1. (Királyi bérpalota)
V., Dorottya-utca 6.
VII., Erzsébet-körút 42.

DEBRECEN

Piac-utca 44.

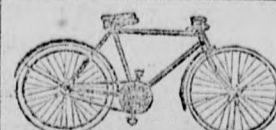
ZAGREB

Ulica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Automobil és kerékpár-alkatrész

üzletünket május 24-én nyitjuk

meg Andrássy-ut 56. sz. alatt, hol a létező összes automobil és kerékpár-alkatrészeket nagyobb eredeti gyárti áron adjuk. Auto-oztatónk vezetésével Láng Miklós okl. gépészmérnökünk biztat meg.

Láng Jakab és Fia

kerékpár - nagykereskedők

József-körút 41 sz.

Baross-tér 3 és Margit-körút 6.

A már 53 év óta díszdíjnyertéi ismerti, s a 71912. sz. Bm. loirat követelményeinek teljesen megfűlő.

Uj-Vukovári

arctisztító kenőcs szeszű, híműhely, gümör, máifolt, lakadékok, forrasági pörsenések, orvőrűsségek és minden egyéb arcvirágások ellen, valamint az

uj vukovári mely az arczkenőccsel a használ-
bőrszépítő szappan és poudér latú utasítás szerint alkalmazva,
még korosabb egyéneknek is viruló
és fiatal kinézést kölcsönöz.

Nagy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor., poudér 1 kor. Utazatoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic** által **Vukováron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic** a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26, Török József gyógyszerháza.

MAGYARHON ELŐB, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORAÚZLET.

Alapítva 1847.

Muswetter János Cs. és kir. bizárolagosa
Szegeden máb. chronometerek és műbörök, órákalkálók
és remontrálás-igazgatók stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jórállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képez árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

**Legelőcsőbb és legjobb
hatású hashajtószert.**

**NEUSTEIN
FÜLÖP**

**CUKROZOTT
HASHAJTÓ LABDACSOK**

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsüendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az **altesti szervek** bajainál legjobb eredménnyel használhatóak, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

legjobb betegség ellen. Cukrozott külsejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs, mely 8 doboz, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor., 2 kor. 50 fill. előleges beklűdése mellett egy tekercs bérmentve kölcsön.

Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan **Neustein Fülöp hashajtó-labdacsot**. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel pros-fekete nyomtatásban „Szent-Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-szerűleg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza, Bécs, I. Flanzer, 6 Kapható: Budapeston, Török J. gyógyszerháza, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. sz.

ÚJ KÖNYVI

GYULAI PÁL

KRITIKAI DOLGOZATOK

1854-1861.

Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyet irodalmunk leghatalmasabb kritikuskává küzdötte fel magát.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

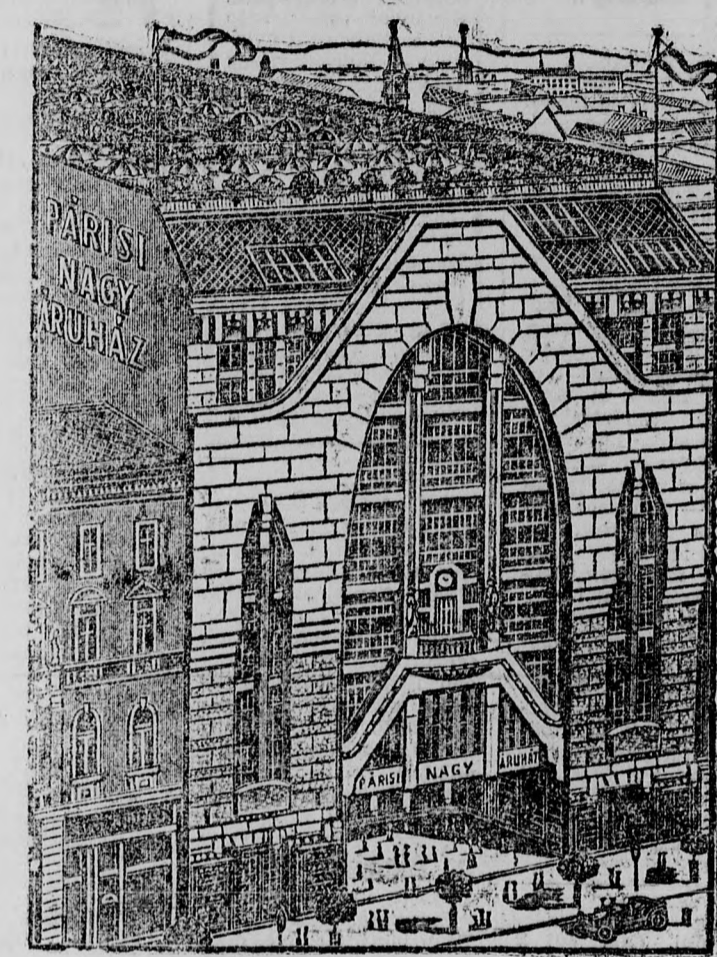
PÁRISI NAGY

BUDAPEST, VI., **ÁRUHÁZ** ANDRÁSSY-UT 39.

Tető-terrassza

Naponla d. u. 5-7-ig

katonazene.

E héten hétfőtől szombat estig. (május 19-25-ig.)

90 Filléres hét!

Hirdetések felvételeinek e lap kiadóhivatalában.

GUMMI

halhólyag

valódi francia és angol gyártmány, tucatankint 2., 4., 6., 8., 10., 12., és 14. K. 3 tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűjtemény

13 darab különféle finom óvszer 4 K.

NAKIRA

törv. védett valódi indiai paragummi férfi-különlegesség tucatja 12.- kor., 3 tucatnál 20% engedmény.

Uterus-Spray női különlegesség 14.- korona. Pess. Gelsiv. orvosi rendelésre 5-10 Koronáig **Bidet** vasallványon 10. Koronáig **Irrigátor 3.** korona és feljebb.

Részletes, Abrás árjegyzéket ingyen, bérmentve és titoktartással küld a

Magyar Orvosi Műszerház,
Budapest, VII., ker., Rákóczi-ut 32.
(A Rókus-környezettel szemben.)

Szliács aczélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vasfürdő. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. — Idény május 15-től szeptember 30-ig. Felhúmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátrányos és idegbajok, bérülés ellen, átzenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos **Dr. Mádasy István** hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északra Odenbergen át 6 óra, délről Budapestet át szintén 6 óra. Szliácsra vonatkozó falragasok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árakadvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a **Fürdőigazgatóság, Szliácscon (Zélyom-m.)**

Dr. Gölis-féle emésztőpor

(1857. óta kereskedelmi cikk.)

Étrendi szer, kitűnő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva egyes után egy kis mennyiségű tevé a nyelvre s a székletet általában lehetővé, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minél: gyomorégés, nyálkakepződés, székrekedés, aranyores bantalmak, altesti pangás stb.

Asványvíz gyógymódnál mint elő- vagy utó-kúra vagy egyidejűleg a gyógymóddal kitűnő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lennie, továbbá lant s mindenkor határozottan dr. GÖLIS-féle emésztő-por kérésre a vétel alkalmával.

Egy nagy doboz ára 2 korona 52 fill., egy kis doboz 1 korona 63 fill.

Dr. GÖLIS-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése:

BÉCS, I., Stefanoplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza,
Budapest, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26. sz.

LUSER L.-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szeri tyukozem, szemölcsös és a talp, valamint a sarok bürkeményedéssel továbbá mindenemű bőrelszarusodás ellen. A hatását jól állás vállalattal látható.

E tapasz csak egy nagysebességet kézik és pedig darabonként 1.20 kor. mindig határozottan **LUSER-féle turista-tapasz** kérésre.

Központi szétküldés: **SCHWENK L.** gyógyszerháza, Bécs, Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz mellett védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor. 65 fill. előzetes beklűdése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor.

Singer és Wolfner, Andrássy-ut 16. szám.

Bad Hall

(Felső-Ausztria.)

Legrégibb előszobru jódfürdő. Idény: május 1-től október 1-ig. Fényűzési fürdők s a legmodernebb gyógyhatányok, massage, hidegvíz-kurák, elektro-mos fény és kétoellás fürdők. Inhalatók a legújabb rendszer szerint. Nagyszorú fokvász az Alpsei előhegyek közt terjedelmes parkokkal. Színház, gyógyzene, koncertok, bálak. — Elegáns szállodák és magánlakások. Penziók felnőttek és gyermekek részére.

A krenszthali vasút és steyerthali vasút állomása. Bécsből via Steyer vagy Linz (közvetlen kocsis) 6 óra alatt Passau és Salzburgból via Wels-Unterrahr 8 1/2 óra alatt elérhető. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld az orsz. gyógyintézetek igazgatósága **BAD HALL** Dr. v. Gerstel szanatórium tőlen is nyitva.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Egyedül álló

keresztény árvalány, karcsu, magas terméű, széke, százaser koronavagynnal, gyorsan férjhez menni óhajt. Komoly jelentkezők, kiknél gyors házasság ellen akadály nincsen, azonnal választ kapnak. Leveleket "Idős 38490" alatt Swarz József hirdetési irodájára, Budapest, Andrássy-ut 7. továbbít.

Házasságokat

diszkrétén, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismerten legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36., I. emelet 2. Czigénnélküli levelezés

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyam lényegesen megmagyobbított modern higienikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legelőkelőbb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tanulmánydíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Karlották" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, beszéd- és számológépek kezelése. Párbeszédos és tanfolyamokai is tartunk. Végzett növendégeinket díjtalanul állásba juttatjuk Elgowskij és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Tokaji

szamorodni 1906. évi 8 liter 11 korona. Tokaji édes aszúbor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Gritner Lajosnál, Tokajban.

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérről mindenütt kapható.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utadánál

BUDAPEST, ÖLLŐ-UT 123. Telefon: 62-88. Alapított 1886-ban.

MINDEN

hatalmbernek és hölgynek feltétlenül ajánlható a Társaság Művészete című könyv. Szégyen az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának vagy pláne főbbvatójának. Mindenki szánakozva nézi az ily embert! Akar ön szeltemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Olvassa el a Társaság Művészete (Ellenállhatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férjt, nőt, a szülőt, főbbvátót egyaránt meghódítsa! A könyv korrektek utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Olcsón megszerezhető.) Áttekinthető kivonat (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld a "Csodás Könyvtár" kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 36.

Kitünő

házikoszt, házonkívül is kapható. V., Ügynök-utca 26. II. em. 1.

Soványág

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőfá-pára. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hülyék remek kóbelt. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kifüktetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon Józsei 28-29.

Örökre

írtója tyukszemnek, minden bőrbajnak, fagyásnak viszkotegségnek 80 fillér. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Fel-tünően fehéritő, üdítő, szeplőt elmasztó rántóló óvó rózsás arkenőcs 90 fillér és 150gramm Liliom-tej mosó 1 kor., postadíj 55 fill., ezek együttes használatával felülmúlhatatlan hatásuk. Relháné, Nagy Káta, Pestm.

Dicsőrólevél.

Tisztelt Relháné asszony Nagykatá, Pestmegye. Több mint 20 éve, hogy férjem tyukszemével szenved és más receptek használata hiábavaló volt, míg a kegyede pár nap alatt minden szenvedéstől megmentette, amiről nem győzi eléggé áldani. Egy szomszédnéknél kért a bőrvizskotegségére és fagyos lábára. Hatása bámulatos volt! Én meg a Liliom-tej és crème hatásáért áldom. Állandóan használom, üdítőse feltűnő. Áldásom ismételve. A szerből, hogy ne hiányozzon a házuknál, kérek utánvételt egyelőre 6 adagot, ugyszintén crémét is 6 skatulyával és Liliom-tejet 3 üveggel. Soha nem muló hálállammal, maradtam tisztelttel Tökés Imréné, Seprőd-Erdély, 1911. évi június hó 1-en.

Saját gyártmányú fűdőkáták 14 kor.-tól feljebb, fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elválalok mindenféle kútszivattyúk és házi vízvezetékberendezéseket legelőkelőbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Rottenb. H. utca 19. E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Feladat

UTMUTATÓJA szabadalmazáshoz, értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi: AVON és Völmár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, VIII., József-körút 9. szám.

Orion-motorok

világhírű gyártmány, új és használt állapotban; továbbá egy automobil, L. t. K. 12-14 HP, és egy Voiturette 8 HP. jutányos áron eladó. V. MICHL, motorgyára, SCHLAN (Csehország).

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás különféle gépekben és magyar-német fogalmazásoktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt). A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az "Országos" és "Gabelsberger Szakiskola" jelzőket megtevésztés céljából utánozzák. Telefon 64-68.

Fajbarontiak és ezek tojásai.

Chochin-China, Brahma, Langshan, fehér és sárga Orpington, Plymouth-Rocks, vörös Rhode-Island, Houdan, törpe; ára törzsenként (1 kakas és 2 tyúk) 50 korona; 1 tojás 50 fill. Peking, Aylesburg és pézsmakacsák, törzsenként 45-60 korona, 1 tojás 100-150 fillér. Bronz és virginalis hófehér pulykák törzsenként 60 kor., 1 tojás 150 fillér. Óriási emendi ludak törzsenként 70 kor., 1 tojás 2 kor. Vadászfácánk (angol zöldhútu) törzsenként 35 kor.; 1 tojás 1 korona. Továbbá igen nagy készlet tüvevelőfákban és pedig luc, erdei, fekete, vörös, tömjénfenyő stb. 1 db. 30-300 cm. m. 25-300 fill. Sövénynek alkalmas akác és glicéria (krizsantém) cseméték 1-4 óras magoncok minőség szerint 1000 ár. K 12-55. Akác és tölgy szuhágok 250-400 cm. magas 1000 ár. K 65-100, gyümölcsfák, díszfák, díszbokrok, rózsák, stb. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld: GRÉF EATTRYÁNYI ZSIGMOND uradalmi intézősége CSENDLAK, n. p. Ferenczrak, (Vas megye).

MAKAY BÉLA

uj könyve: A LÁP VIRÁGA és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bá-bajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ára 4 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) Budapest, Andrássy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Dió-kivonat

az ősz hajnak festésére. Régebbi kipróbált tökéletesen ártalmatlan, a díonák zöld hajából készített hajfestőszert mely a korán őszült hajnak 15 percig alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztány-színét visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50, díotje, hajrestorer K 6 és 3, diókenőcs vagy díóolaj K 4 és 2, díópép a szakal festéshez K 2, díó dupla kivonat K 6 és 4, díó-crème, glicerin szappan legfinomabb toalettszappanok 4 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A.

Wlas, III/2. Erdbergörlande 2. Raktárak Budapest: Török J. gyégyész. Király-u. 12. Vértess S. illatszer, Kristófer S. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Brüder Radanovits Baross-utca 6. Thalmayer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Hold-utca 8 sz., Molnár és Moser drogueria, Koronaherceg-utca 11. szám.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkepek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbiekhez. Ilyet, költői lendület van minden leírásában, rejtőző szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Öreg

hamis fogakát, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischogrod Jakab, VIII., Tisza Kálmán-tér 13. II. em., 12. Levelező-iapra jövők.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

60 korona heti kereset

vagy 50-60% jutalékban részesülhet bárki, aki az éa világhírű gyártmányaim elárulását átveszi, köztük legfrissebb újdonások és versenyár nélküli turista-kellékek. Eredeti vendélszékelt igazolhatom, hogy kivásárló a közlő táblán, ahol meg áruim nem voltak berendezve, s a posta 35 K-t kérészték. A képviselést úgy is mint melletk foglalkozásként gyakorolható. Tanácskozássalra lev.-lap elegendő.

L. REEH, Nachenburg, (Deutschland)

Pesti izr. hitközség, Budapest, (VII. Sip-utca 12.) 5478/1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

A pesti izr. hitközség előjárósága, a kezelésében levő „Rott József és noja Róza kiházasítási alapítvány” kamataiból a folyó évben esedékes 800 kor. összegű kiházasítási segélyre pályázatot hirdet. Erre a kiházasítási segélyre az alapító Rott József testvéreitől, vagy neje, szül. Netter Róza testvéreitől egyenes ágon leszármazó izr. vallású nők pályázhatnak, kiknek a rokonság igazolására alkalmas okiratokkal felszerelt kérvényeiket f. évi június hó 15-ig kell az alulírt előjárósághoz benyújtani. A pályázatra vonatkozó felvilágosítás a hitközség titkári hivatalában, a déli-élti hivatalos órák alatt nyerhető. Budapest, 1913. május havában. A pesti izr. hitközség előjárósága.

Gépirónó,

magyar gyorsíró állást keres. Szíves ajánlatok „B. E.” Zrínyi-utca 7. II. 13. alá kér.

BUTOR

Hirtre készpénz árak mellett csak 6% kamat. Kedvező fizetési feltételek mellett! Nagy választék a leggyorsíróbbtól a legfinomabb minőségig. Teljes lakberendezések, valamint egyes butordarabok.

Butor-raktár

Kristóf-tér 8. I. em. Ertesítést ad Liszt István

„Hungaria” beszélő-gépek

előszórnőkülkiesek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Képző Árjegyzékot.

„OLLA” bebizonyított legjobb higienikus GUMMI-különlegeség

Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA-gummi gyártó: Wien/ 421/3 Prater-Strasse 57

Benzinmotorok

a raktár felosztása miatt olcsón eladók, V. Michl motorgyárában Schlan (Csehország). Ugyanott 3 drb. vasalógép eladó.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 190.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarján.

ADORJÁN ANDOR könyve:

SORSOK ÉS PÁLYÁK

Irodalmi arcképek Ára 3 kor.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR

legújabb kötete: a világirodalom egyik legbájosabb, lebből-eseően kedves és meg-határozó művészi terméke: Murger Henri: BOHÉM-VILÁG. (Scènes de la Vie de Bohème)

Regény. — Ford. KÖRÖR GYULA. 500 oldal. — Ára csinos kötésben Eddig megjelentek:

KÖRÖR TAMÁS: Komédiák. Nov. (324 old.) BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.) BÉLAZAC: A szamárbőr. Regény (337 old.) Forgaitotta Harsányi K. ZOLA: Pascal orvosa. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A. DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bállai M. (448 o.) ANATOLE FRANCE: A Pinguinok szigete. Regény. Ford. Bállány Gy. (320 o.) CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 o.) BÖLSCHÉ: Szerelm az első világháború (152 oldal). Két kötet. TÖLSTOJ: Hadasi-Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 old.) VOSS RICHARD: A költés és az asszony. Regény. (384 oldal.) TÓTH BÉLA: A boldog-asszony érvise. (372 oldal.) MAUPASSANT: Egy élet. Regény. (372 oldal.) C. F. MEYER: A barát ná-sza és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.) HELTAL JENŐ: Hét so-vány esztendő és más elbeszélések. (384 o.) GEIJERSTAM: Az öcsike. Az örök rejtély. (384 o.) ANATOLE FRANCE: Az istentől szomjaznak. Regény. 384 oldal. GABRIELE D'ANNUNZIO: A tűz. Regény. (448 old.)

Minden kötet ára 190

Kapható minden könyvkereskedésben, Kijáda az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.